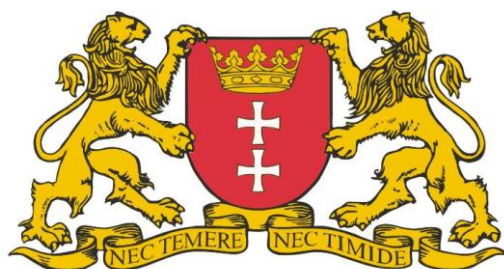

WSPÓŁPRACA MIASTA GDAŃSKA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W 2018 ROKU

GDAŃSK

Podstawa prawna:

Sprawozdanie z wykonania uchwały Nr XLIV/1222/17 Rady Miasta Gdańska z dnia 26 października 2017 roku w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2018.”

Spis treści

WPROWADZENIE.....	3
ROZDZIAŁ I. PRZESTRZEŃ GDAŃSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	5
ROZDZIAŁ II. WSPÓŁTWORZENIE POLITYK PUBLICZNYCH	8
II.1. Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego	8
II.2. Konsultacje	9
II.3. Inne płaszczyzny kreowania polityk, w tym Rady z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych.....	11
II.4. Partnerstwa	15
ROZDZIAŁ III. REALIZACJA ZADAŃ PUBLICZNYCH	21
III.1. Priorytety współpracy	21
III.2. Zlecanie zadań z udzieleniem dotacji, w tym w trybie pozakonkursowym art. 19a ...	22
III.3. Bliższe spojrzenie na wybrane obszary zadaniowe	30
III.4. Inne formy współpracy finansowej	36
III.5. Współpraca pozafinansowa	37
II.6. Ocena współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi	39
ROZDZIAŁ IV. WSPARCIE DZIAŁANIA ORGANIZACJI I AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ.....	42
IV.1. Wsparcie techniczne, szkoleniowe i informacji organizacji	43
IV.2. Udostępnianie lokali użytkowych.....	44
IV.3. Wolontariusze w Gdańsku	45
IV.4. Gdańskie Fundusze.....	49
ROZDZIAŁ V. KOMUNIKACJA I PROMOCJA	52
V.1. Podaruj 1% swojego podatku Gdańskim Organizacjom Pożytku Publicznego.....	52
V.2. Darowizny.....	53
V.3. gdansk.pl	54
V.4. Mailing oraz newsletter	55
V.5. Nagroda Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego.....	56
V.6. Patronat honorowy Prezydenta Miasta Gdańska	57
V.7. Kampania „Łączy nas Gdańsk”	57
ROZDZIAŁ VI. PODSUMOWANIE, WYZWANIA NA PRZYSZŁOŚĆ	59
VI.1. Wnioski.....	59
VI.2. Autoewaluacja Programu.....	64
VI.3. Wyzwania	65
SPIS TABEL I WYKRESÓW.....	68

WPROWADZENIE

Miasto Gdańsk współpracuje z organizacjami sektora pozarządowego w oparciu o Wieloletni Program Współpracy oraz programy roczne - przyjmowane na każdy rok przez Radę Miasta Gdańska, konsultowane z organizacjami i z Gdańską Radą Działalności Pożytku Publicznego.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest sprawozdanie z realizacji Programu Współpracy na rok 2018.

W 2018 roku obowiązywał Wieloletni Program Współpracy na lata 2016-2020. Program Wieloletni jest uchwałą kierunkową, która określa długofalową wizję współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi. Roczny program współpracy precyzuje szczegółowo cele i zakres współpracy oraz określa wysokość środków przeznaczanych na ich realizację na dany rok budżetowy.

W Programie na 2018 rok ustalono, że współpraca Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi odbywać się będzie głównie w formie:

1) finansowej:

- a) zlecania organizacjom realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych, na zasadach określonych w ustawie oraz w trybach określonych w odrębnych przepisach prawa;
- b) udzielania dotacji na realizację projektów finansowanych z innych źródeł;
- c) udzielania pożyczek, gwarancji i zabezpieczeń;

2) pozafinansowej:

- a) wzajemnego informowania o planowanych kierunkach działalności;
- b) budowania partnerstw w celu realizacji wspólnych projektów i inicjatyw lokalnych;
- c) współdziałania w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł, w szczególności z funduszy Unii Europejskiej;
- d) udzielania pomocy w nawiązywaniu współpracy regionalnej, ponadregionalnej i międzynarodowej;
- e) udostępniania sal, pomieszczeń i sprzętu technicznego w celu realizacji zadań statutowych organizacji;
- f) udostępniania na preferencyjnych zasadach lokali i budynków komunalnych;
- g) popularyzacji działalności organizacji w mediach i na stronach internetowych Miasta www.gdansk.pl;

- h) społecznych konsultacji projektów aktów normatywnych i dokumentów o charakterze programowym i strategicznym na zasadach określonych w Programie Wieloletnim;
- i) działalności Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, innych rad społecznych o charakterze doradczo-opiniotwórczym oraz wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, Zespołów Dialogu Obywatelskiego;
- j) promocji i wspierania rozwoju podmiotów ekonomii społecznej;
- k) upowszechniania postanowień Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych;
- l) współpracy międzysektorowej w ramach realizacji celów szczegółowych programów operacyjnych Miasta Gdańska;
- m) Inicjatywy legislacyjnej;
- n) Inicjatywy lokalnej.

Sprawozdanie obejmuje opis współpracy wszystkich wydziałów Urzędu Miejskiego, jednostek podległych samorządowi lokalnemu, organizacji pozarządowych zarejestrowanych na terenie Miasta Gdańska oraz innych organizacji działających na rzecz jego mieszkańców.

ROZDZIAŁ I. PRZESTRZEŃ GDAŃSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Organizacjami pozarządowymi są osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia, nie działające w celu osiągnięcia zysku oraz niebędące jednostkami sektora finansów publicznych lub przedsiębiorstwami, instytutami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi.

Działania organizacji pozarządowych reguluje ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ustawa określa także sfery działalności pożytku publicznego, które stanowią punkt odniesienia dla zadań zleconych w Programie współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi.

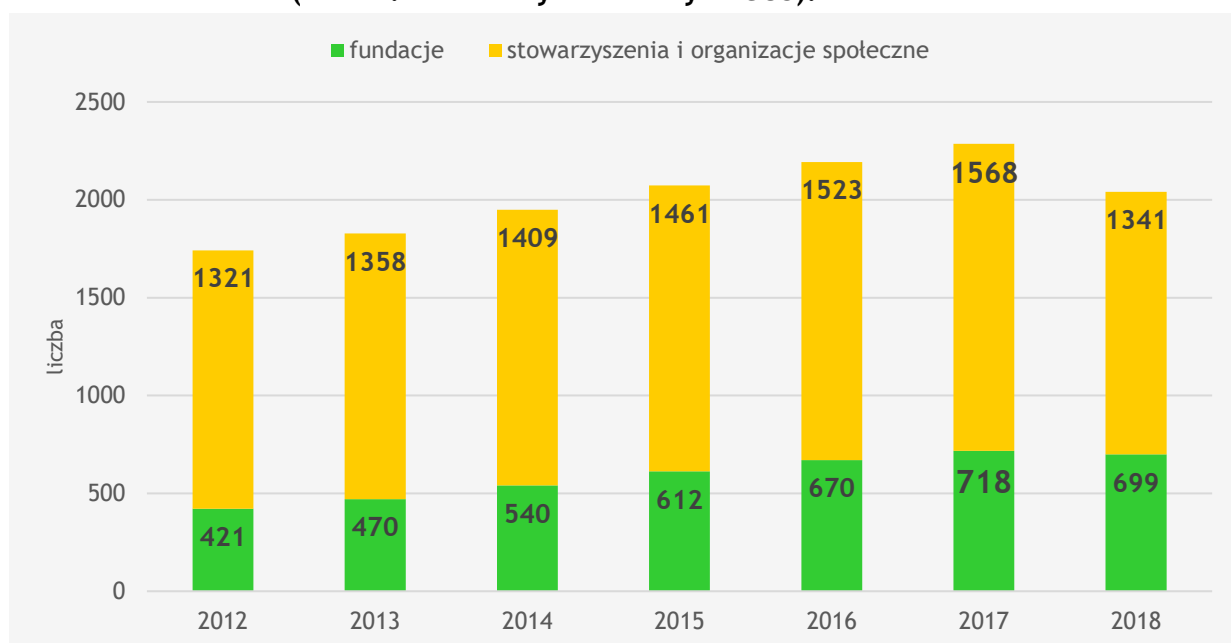
Oprócz organizacji pozarządowych działalność pożytku publicznego może być prowadzona także przez m.in.: osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego; stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego; spółdzielnie socjalne.

Rejestry organizacji prowadzone są przez różne podmioty, co skutkuje odmiennym obrazem liczbowym. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w ostatnim dniu grudnia 2018 roku w Mieście było zarejestrowanych 1341 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 699 fundacji. Liczba organizacji na terenie Gdańska zmienia się na przestrzeni lat 2012-2018. Zarówno wg statystyk GUS, jak i Urzędu Miejskiego w 2018 r. zaobserwowano w Gdańsku spadek liczby stowarzyszeń i organizacji społecznych, wynikających ze zmian wprowadzonych nowelizacją Ustawy Prawo o stowarzyszeniach, która zobowiązała stowarzyszenia zwykle powstałe przed 20 maja 2016 r. do dostosowania się do nowych przepisów w terminie 2 lat od tego terminu. Według danych i rejestrów Urzędu Miejskiego w Gdańsku, 84 stowarzyszenia zwykle, które nie dostosowały się do nowych przepisów do 20 maja 2018 r. zostały rozwiązane z mocy prawa, natomiast przedstawiciele 11 stowarzyszeń rejestrowych i 6 klubów sportowych zdecydowali w ubiegłym roku o zlikwidowaniu organizacji.

Tabela 1. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gdańsku (źródło: dane własne Urzędu Miejskiego w Gdańsku)

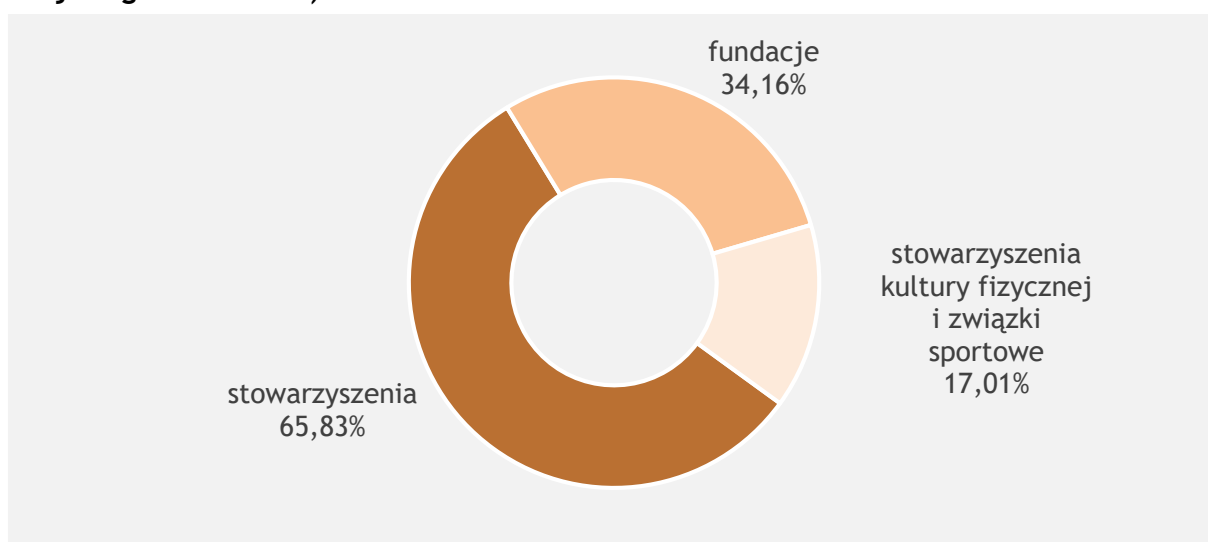
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
fundacje	421	470	540	612	670	718	769
stowarzyszenia i organizacje społeczne	1321	1358	1409	1461	1523	1568	1482

Wykres nr 1. Liczba fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gdańsku w latach 2011-2018 (Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS).

Według ewidencji Urzędu Miejskiego w Gdańsku, w 2018 roku na terenie Miasta Gdańska zarejestrowanych było 1 482 stowarzyszeń oraz 769 fundacji, w tym gronie 383 organizacje to stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe, w których zawiera się 60 uczniowskich klubów sportowych oraz 31 związków sportowych.

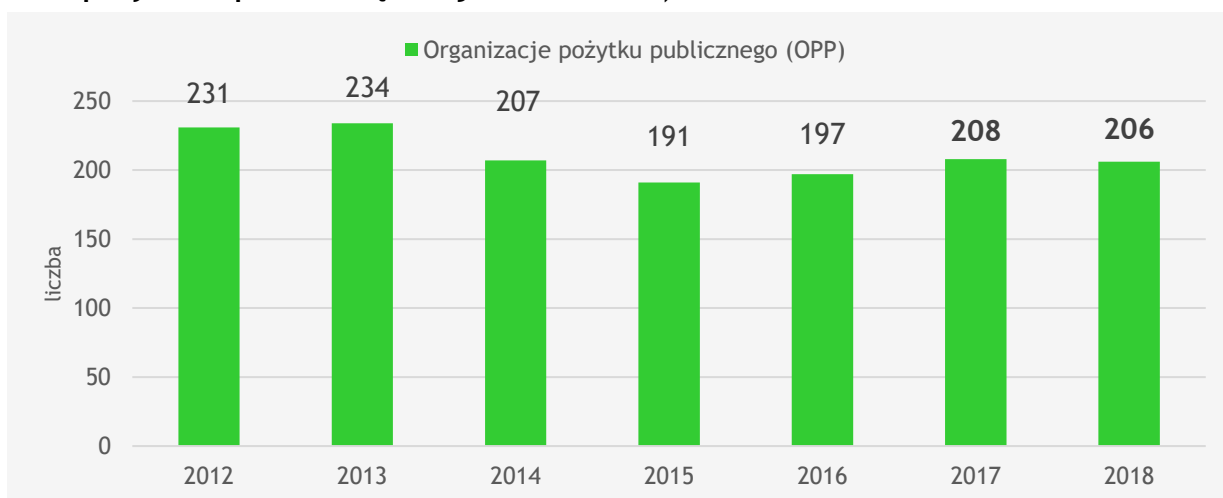
Wykres nr 2. Udział procentowy zarejestrowanych najpopularniejszych typów organizacji pozarządowych w Gdańsku w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego w Gdańsku).

Od dwunastu lat istnieje internetowa baza organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta Gdańska. Na koniec 2018 roku baza zawierała dane 705 organizacji pozarządowych działających na terenie miasta Gdańska. Nie mniej, jest to narzędzie, które wymaga konserwacji i aktualizacji danych.

Organizacją pożytku publicznego (OPP) jest organizacja, której złożony wniosek do Krajowego Rejestru Sądowego został zatwierdzony po spełnieniu czterech obowiązkowych warunków wymienionych w ustawie: działania na rzecz ogółu społeczności, lub określonej grupy podmiotów, pod warunkiem że grupa ta jest wyodrębniona ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do reszty społeczeństwa nieprzerwanie od co najmniej dwóch lat, prowadzenia działalności gospodarczej wyłącznie jako dodatkowej w stosunku do działalności pożytku publicznego, przeznaczania nadwyżki przychodów nad kosztami jedynie na działalność w sferze pożytku publicznego oraz posiadanie kolegialnego organu kontroli lub nadzoru. Po uzyskaniu statusu organizacji pożytku publicznego OPP organizacja jest zwolniona z opłat administracyjnych, oraz posiada prawo m.in. do otrzymywania 1% podatku od osób fizycznych czy nieodpłatnego informowania w mediach o działalności organizacji. W 2018 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowanych było 206 OPP mających siedzibę na terenie Gdańska (źródło: Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego).

Wykres nr 3. Organizacje pożytku publicznego w Gdańsku w latach 2012-2018 (Źródło: dane pozyskane przez Urząd Miejski w Gdańsku).

Obserwuje się mniejsze zainteresowanie przez organizacje, posiadaniem statusu pożytku publicznego. Jest to najprawdopodobniej spowodowane ilością formalności (księgowość, sprawozdawczość) niewspółmiernej do osiąganych korzyści z posiadanego statusu OPP. Według ogólnopolskiego badania „Kondycja organizacji pozarządowych w 2018 roku”¹ (Stowarzyszenie Klon/Jawor) - dochody z 1% podatku stanowią 3,5% wszystkich źródeł przychodów całego sektora, natomiast 25% organizacji korzysta z tego przychodu.

¹ Źródło: <https://fakty.ngo.pl/raporty/kondycja-organizacji-pozarzadowych-2018>

Organizacje w Polsce czerpią dochody przede wszystkim ze składek członkowskich (63%), źródeł samorządowych (61%) i darowizn od osób prywatnych (50%).

ROZDZIAŁ II. WSPÓŁTWORZENIE POLITYK PUBLICZNYCH

Polityki publiczne na poziomie lokalnym obejmują szeroki zakres działań, mających wpływ na życie mieszkańców we wszystkich jego sferach, z których najważniejsze to: wsparcie i integracja mieszkańców w różnym wieku i w różnej sytuacji życiowej, ochrona i promocja zdrowia, sport, edukacja, aktywność obywatelska, kultura i spędzanie czasu wolnego, ochrona środowiska. W zakresie działania Miasta leżą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, które nie są przypisane innym podmiotom zgodnie z obowiązującymi ustawami. Kreowanie kierunków działania musi mieć na celu podwyższanie jakości życia, zwiększenia dostępu do oczekiwanych i potrzebnych mieszkańcom usług. W procesie wypracowywania założeń rozwoju i różnorodnych przedsięwzięć ważnym głosem jest opinia „trzeciego sektora”, w którym kumuluje się szeroka wiedza w zakresie konsultowanych zagadnień.

II.1. Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego

W 2018 roku Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego obradowała w ramach VII kadencji (2017-2020). Odkonano 13 posiedzeń, podczas których zaopiniowano 26 dokumentów. Wydano opinie odnośnie m.in. projektów aktów prawa miejscowego dotyczących działalności pożytku publicznego; w tym zlecenia zadań do realizacji w trybie ustawy; sprawozdanie z realizacji rocznego programu współpracy; Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w 2019; wyrażała opinię w sprawach dotyczących działalności organizacji.

W sierpniu 2018 roku zmieniono Regulamin GRDPP Zarządzeniem PMG nr 1484/18 z uwagi na udział Rady w wyborach do Rady Seniorów w Gdańsku.

Pod koniec 2018 roku, ze względu na zmiany w składzie Rady Miasta Gdańska, wygasł mandat dwóch przedstawicieli Rady w Gdańskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego. Nie mniej, do końca 2018 roku skład Rady formalnie nie zmienił się, zaś zmiany zaplanowano na styczeń 2019 roku.

Mędzy posiedzeniami Rada zaopiniowała 18 projektów zarządzeń Prezydenta Miasta za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego opiniowała w szczególności: projekty strategii i programów; projekty aktów prawa miejscowego dotyczących działalności pożytku publicznego; w tym zlecenia zadań do realizacji w trybie ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu publicznym.

Przykłady opiniowanych dokumentów:

- ✓ opiniowanie projektów m.in. zarządzeń Prezydenta Miasta Gdańska, w sprawie ustanowienia: Nagrody i wyróżnień Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego oraz ustalenia regulaminu ich przyznawania, uchwały Rady Miasta Gdańska zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zadań, na które przeznaczone będą środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2018 roku;
- ✓ działania Zespołów Dialogu Obywatelskiego w Gdańsku;
- ✓ współtworzenie Programu Współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2019 rok;
- ✓ opiniowanie projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Gdańska w sprawie ogłoszenia i przyjęcia szczegółowych warunków otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych określonych w programie współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi;
- ✓ Sprawozdanie „Współpraca miasta gdańska z organizacjami pozarządowymi w 2017 roku”;
- ✓ opiniowanie projektów uchwał Rady Miasta Gdańska w sprawie przyjęcia dokumentów strategicznych, w tym projektu Uchwały Rady Miasta Gdańska w sprawie Szczegółowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na rok 2019, Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2019 roku.

II.2. Konsultacje

Organizacje pozarządowe uczestniczą w konsultowaniu aktów prawa miejscowego oraz innych dokumentów strategicznych i programowych Miasta, a także wyznaczających zasady realizacji przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia działania organizacji i ich celów statutowych oraz ich beneficjentów.

Szerokim konsultacjom społecznym został poddany także Model na rzecz Równego Traktowania, w których udział brało ponad 500 osób. Prace toczyły się od września 2017 roku z bardzo aktywnym udziałem osób i organizacji zaangażowanych w przeciwdziałanie wykluczeniu i dyskryminacji w Gdańsku. Na podstawie zdiagnozowanych potrzeb i problemów powstała lista 179 rekomendacji zmian w politykach miejskich, które doprowadzić mają do budowania bardziej przyjaznego i bezpiecznego Gdańska dla wszystkich.

Konsultacje prowadzone były w różnych formach - udziału w spotkaniach, warsztatach, opiniowania drogą elektroniczną. W roku 2018 konsultacje z organizacjami pozarządowymi dotyczyły niżej wymienionych programów.

W drugiej połowie 2018 roku odbyły się konsultacje na temat oferty domów kultury Gdańskiego Archipelagu Kultury. Do końca tego roku GAK odbyły się spotkania w swoich filiach w ośmiu dzielnicach Gdańska, w Brzeźnie, Oruni, Zaspie, Letnicy, Stogach, Wyspie

Sobieszewskiej i we Wrzeszczu. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, w tym sieci Domów i Klubów sąsiedzkich.

W 2018 roku Uchwałą Nr LI/1522/18 Rady Miasta Gdańska z dnia 23 kwietnia 2018 roku przyjęto do realizacji „**Gdański Program Rozwiązywania Problemu Bezdomności na lata 2018 - 2023**”. Założonym celem Programu jest Zapobieganie bezdomności, łagodzenie jej skutków oraz zwiększenie skuteczności procesu usamodzielnienia osób w kryzysie bezdomności, poprzez działania o charakterze prewencyjnym, interwencyjnym i integracyjnym. Wskazano cztery obszary: zapobiegamy, interweniuujemy, wspieramy w usamodzielnianiu, doskonalimy system wsparcia. Konsultacje Programu odbywały się wiosną 2018 roku. W ramach konsultacji zorganizowano otwarte spotkanie konsultacyjne z osobami bezdomnymi na terenie trzech placówek. W spotkaniach wzięło udział 47 osób w kryzysie bezdomności i 6 osób z kadry.

Przedstawiciele organizacji uczestniczyli w konsultacjach **Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w 2019 roku**. Przeprowadzono trzy plenarne spotkania oraz konsultacje zapisów dokumentu, w oparciu o ankietę on-line. Uwagi skoncentrowały się na następujących wyzwaniach: korzystanie z lokali miejskich przez organizacje pozarządowe, sieciowanie, wsparcie organizacji pozarządowych, wzmocnienie instytucjonalne organizacji pozarządowych, udział przedstawicieli organizacji w komisjach konkursowych, promocja i komunikacja pomiędzy miastem, mieszkańcami a organizacjami, rola i zadania Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego. Jedną z wdrożonych rekomendacji, pilotażowo, jest odpłatny udział przedstawicieli Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych w posiedzeniach Komisji Konkursowych organizowanych przez Urząd Miejski w Gdańsku.

W 2018 roku konsultowano również z partnerami społecznymi zapisy **Szczegółowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na rok 2019**.

Konsultacje Szczegółowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na rok 2019 prowadzone były w terminie od 17 sierpnia do 3 września 2018 roku.

Informacja o ich rozpoczęciu została umieszczona na stronie internetowej Miasta Gdańska - gdansk.pl oraz na profilu „Jestem z Gdańska. Rozwijam się” na Facebook’-u. Ponadto, projekt Programu został przekazany do zaopiniowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gdańsku, Gdańskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego oraz Zespołowi ds. monitoringu i ewaluacji wieloletniego ramowego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla gminy miasta gdańska na lata 2017 - 2020. W ramach konsultacji we wskazanym czasie - nie wpłynęły żadne wnioski złożone na formularzu konsultacyjnym, zarówno od mieszkańców Miasta Gdańska, jak i instytucji miejskich oraz organizacji pozarządowych. Dokument został przyjęty przez Radę Miasta Gdańska we wrześniu.

II.3. Inne płaszczyzny kreowania polityk, w tym Rady z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Gmina Miasta Gdańsk angażowała przedstawicieli organizacji pozarządowych do wyrażania swoich opinii, przekazywania komentarzy i współtworzenia koncepcji przedsięwzięć w różnorodnych formach.

W Gdańsku funkcjonowały rady społeczne i zespoły doradcze, zaangażowane w projektowanie lokalnego rozwoju społecznego, w których składzie pracowali przedstawiciele organizacji pozarządowych. W Gdańsku rady i zespoły doradcze działające w różnych obszarach merytorycznych, to m.in. w Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Gdańska Rada Oświatowa, Gdańska Rada ds. Równego Traktowania, Gdańska Rada Sportu, Gdańska Rada ds. Seniorów, Gdańska Rada Zdrowia Publicznego, Gdańska Rada Imigrantów i Imigrantek. Zawiązywane są także partnerstwa służące wypracowaniu i wdrażaniu strategii, programów, projektów i rozwiązań, co gwarantuje wymianę informacji i doświadczeń między różnymi uczestnikami miejskiego życia i przyczynia się do podejmowania działań odpowiadających potrzebom mieszkańców. Jako przykłady takich partnerstw można wskazać zespół opracowujący i wdrażający Program Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych.

W partycypacyjnym procesie podejmowania decyzji i organizacji działań z dużym powodzeniem od 15 lat uczestniczy **Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych**, z którą stałą współpracę prowadzi Referat Współpracy Lokalnej i Innowacji Społecznej Wydziału Rozwoju

Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku. Rada jest organem reprezentacji lokalnych organizacji pozarządowych wybieranym w wolnych wyborach spośród organizacji działających na rzecz mieszkańców Gdańska.

Rada jest już od VIII kadencji stałym partnerem dla Miasta Gdańska w procesach konsultacji aktów prawa lokalnego mających wpływ na sferę pożytku publicznego oraz wchodzi w skład stałego zespołu przygotowującego roczne i wieloletnie Programy współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi. Przedstawiciele GROU uczestniczą w inicjatywach Miasta wzmacniających aktywność obywatelską m.in. panel obywatelski, Platforma Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych, Strefa NGO podczas Święta Miasta.

W Gdańskiej Radzie Organizacji Pozarządowych VIII kadencji (2016-2019) działa 15 jej członków oraz współpracuje 23 przedstawicieli do Komisji Konkursowych w kadencji 2016-2019. W 2018 roku odbyło się 6 posiedzeń.

Pod koniec 2018 roku Rada wraz z Referatem Współpracy Lokalnej i Innowacji Społecznych Wydziału Rozwoju Społecznego UMG zorganizowała doroczne, plenarne spotkanie organizacji pozarządowych, w którym uczestniczyli przedstawiciele 70 organizacji. W ramach trzyletniej umowy Gmina Miasta Gdańska finansuje zadanie polegające na prowadzeniu sekretariatu Rady.

W Gdańsku, od 2016 roku, działała **Rada Imigrantów i Imigrantek**, jako najważniejsze ciało doradcze przy Prezydencie Miasta Gdańska, w przyjętym przez Radnych Miasta Gdańska

Modelu Integracji Imigrantów. Rada jest aktywna w sferze społecznej - członkowie Rady prowadzą comiesięczne, otwarte dyżury w Gdańskich Domach Sąsiedzkich, spotkania z organizacjami pozarządowymi w sprawie aktualnych problemów spotykających migrantów w Gdańsku (np. w związku z bezpieczeństwem w Gdańsku), spotkania dla uczniów i nauczycieli a także instytucji i organizacji kultury. Członkowie i Członkinie Rady uczestniczą w pracach grup roboczych działających w ramach wdrożenia MII.

Rada w roku 2017 współtworzyła z Europejskim Centrum Solidarności Dzień Solidarności z uchodźcami (15.10.), a w 2018 roku, we współpracy w Wydziałem Rozwoju Społecznego, organizowała Międzynarodowy Dzień Migrantów w ECS. Radni piszą stanowiska, opinie, występują w mediach (TVN, Gazeta Wyborcza, Polityka, gdansk.pl, Trójmiasto.pl, OKO.press), biorą udział w konferencjach, spotykają się z osobami decyzyjnymi w sprawie polepszenia sytuacji imigrantów w Trójmieście i na Pomorzu (z samorządowcami, z Wojewodą Pomorskim, Konsulem Ukrainy). Od momentu powstania Rady do końca roku 2018 odbyło się 19 posiedzeń Rady i kilkanaście otwartych dyżurów Radnych. Na życzenie Prezydenta Adamowicza w grudniu 2017 roku Członkowie Rady Imigrantów i Imigrantek po raz pierwszy w historii zabrali głos na Sesji Rady Miasta z okazji Międzynarodowego Dnia Migrantów.

Trzeci rok działała również **Gdańska Rada ds. Równego Traktowania**, której członkowie i członkinie obradowali w 2018 dwunastokrotnie. Rada liczy 16 osób: to m.in. przedstawiciele UMG (Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska ds. Polityki Społecznej, WRS, Pełnomocnik PMG ds. osób niepełnosprawnych), Rady Miasta Gdańska, DIRu, Instytutu Kultury Miejskiej, Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku, Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku, Partii Inicjatywa Feministyczna, organizacji pozarządowych: Stowarzyszenia Tolerado, Stowarzyszenia Arteria, Fundacji Edukacyjnej Ośrodek Doradztwa i Treningu Kierowniczego, Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek; uczelni wyższych: SWPS Sopot, WNS UG, WNS Akademii Pomorskiej w Słupsku.

Główną inicjatywą Rady w 2018 była kontynuacja zapoczątkowanej w poprzednim roku pracy nad tworzeniem Modelu na rzecz Równego Traktowania. W ramach Modelu koalicja ekspertek i ekspertów oraz organizacji pozarządowych i instytucji miejskich, zajmujących się prawami człowieka i równymi szansami w Gdańsku, wypracowała praktyczne rekomendacje, które zagwarantują równy dostęp do usług miejskich. Diagnozy potrzeb zrealizowano w 6 grupach skupionych wokół przesłanek dyskryminacji (płeć, wiek, stopień sprawności, orientacja seksualna, przynależność wyznaniowa i etniczna), w składzie 111 osób. Zaś rekomendacje, których ostateczna liczba to 179, zostały wypracowane w 6 obszarach tematycznych, wynikających z Programów Operacyjnych Strategii Rozwoju Gdańska, w tym m.in. zdrowia, integracji, edukacji czy infrastruktury.

Rekomendacje te zostały poddane dwóch turom konsultacji społecznych, w których łącznie uczestniczyło (osobiście lub poprzez wysłanie formularza elektronicznego) ponad 500 mieszkańców i mieszkanki Gdańska.

W grudniu 2018 roku po raz drugi wręczona została, ustanowiona przez Prezydenta Miasta Gdańska, Pawła Adamowicza, **Gdańska Nagroda Równości**, której pomysłodawcą, a także Kapitułą wspierają wybór laureatów i laureatek jest Rada. Gala odbyła się w czasie obchodów Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka w Europejskim Centrum Solidarności. W 2018 roku Nagroda została przyznana trzem osobom. Za działania na rzecz równych praw

i szans osób z niepełnosprawnościami - panu Krzysztofowi Skrzypskiemu, za działania na rzecz prawa do niezawisłych sądów - pani Dorocie Zabłudowskiej, oraz za działalności na rzecz wykluczonych rodzin - pani Ewie Patyk.

W 2018 r zapadła decyzja o powołaniu **Rady Seniorów w Gdańsku**, która została przyjęta uchwałą Rady Miasta Gdańska nr LV/1622/18 z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie powołania Rady Seniorów w Gdańsku. Rada składająca się z 31 osób i jest reprezentacją seniorów wyłonioną w drodze wyborów, które odbyły się 10 października 2018 r. w Biurze Rady Miasta Gdańska. Rada ma charakter konsultacyjno-opiniujący-inicjatywny i obecnie pracuje w 7 komisjach tematycznych. Pierwsza kadencja Rady przewidziana jest na okres 2 lat. Obok działającego od 2007 r. eksperckiego grona powołanego przez Prezydenta Gdańska, czyli Gdańskiej Rady ds. Seniorów, jest to już drugi zespół opiniotwórczy, wspierający działania miasta na rzecz efektywnej i dojrzałej polityki senioralnej w Gdańsku.

Gdańska Rada ds. Seniorów w 2018 roku Rada spotkała się 4 razy. Poza oficjalnymi spotkaniami Rady odbywały się także spotkania grup roboczych w składach odpowiadających podejmowanym działaniom i tematom: Zespół ds. Aktywności i Profilaktyki, Zespół ds. Teleopieki, Zespół ds. Komunikacji i Informacji. W trakcie 2018 roku, Rada podejmowała oraz omawiała wiele tematów dotyczących jakości życia osób starszych w Gdańsku. Priorytetowe dla Rady było podejmowanie działań polegających na udzieleniu merytorycznego wsparcia w procesie powoływania Rady Seniorów w Gdańsku, jako nowego gremium reprezentatywnego dla środowisk senioralnych, funkcjonującego równolegle z eksperckim gremium jakim jest Gdańska Rada Seniorów. Dużym sukcesem jest uwzględnienie uwag Gdańskiej Rady dotyczących m.in. trybu i formuły wyłonienia gminnej rady seniorów w Gdańsku. Warto zaznaczyć, że dwie osoby ze składu Gdańskiej Rady zostały wybrane do grona Rady Seniorów w Gdańsku.

Warto podkreślić także współpracę między radami dzielnic a lokalnie działającymi organizacjami. Takie połączenie prowadzi do realizacji przedsięwzięć wynikających z dobrze zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców przez aktywnie działających członków organizacji i Rad.

Bieżąca praca nad kreowaniem lub wdrażaniem polityk publicznych odbywa się w sposób ciągły i przybiera formę **zespołów i grup roboczych**. Najważniejsze z nich, w których aktywnie uczestniczyli przedstawiciele organizacji to m.in.:

- ✓ tworzenia Programu Współpracy Miasta Gdańska z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2018,
- ✓ Platforma Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych 2016-2023 oraz Grupa Zarządzająca Gdańskim Programem Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych 2016-2023,
- ✓ Zespół Zarządzający Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym 2016-2023,
- ✓ Zespół ds. Gdańskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020,

- ✓ Zespół ds. Wieloletniego Ramowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na lata 2017-2020,
- ✓ Grupa Zarządzająca, Komitet Sterujący wdrażający Model Integracji Imigrantów oraz Forum Migracji i Integracji,
- ✓ Grupa Zarządzająca, Forum Zdrowia Psychicznego i Rada Programowa Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego 2016-2023,
- ✓ Zespół wdrożeniowy Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska 2023,
- ✓ Zespół opiniujący ds. kierowania do Środowiskowych Domów Samopomocy i Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- ✓ komisje grantowe we wszystkich wydziałach i jednostkach organizacyjnych Miasta Gdańska oceniające oferty w otwartych konkursach,
- ✓ Zespół Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- ✓ Zespół ds. Modelu Równego Traktowania,
- ✓ Zespół ds. Programu Wsparcia Prokreacji,
- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ Komitet Rewitalizacji Gdańska,
- ✓ Zespół ds. Pieczy Zastępczej przy Gdańskim Programie Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020
- ✓ Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych

Przedstawiciele organizacji pozarządowych brali udział w cyklicznych spotkaniach Prezydenta Miasta Gdańska z mieszkańcami. W 2018 roku odbyło sześć spotkań w ramach formuły „Twoja dzielnica, Twój Gdańsk” w dzielnicach: Siedlce, Wzgórze Mickiewicza, Brzeźno, Krakowiec, Górki Zachodnie, Orunia- św.Wojciech- Lipce, Przeróbka-Strzyża. Celem spotkań była możliwość bezpośredniego kontaktu i przybliżenia wizji rozwoju dzielnicy, jak również przekazania najbardziej zajmujących problemów lokalnych społeczności. W trakcie spotkań Prezydent wyróżniał m.in. najbardziej aktywnych liderów organizacji pozarządowych działających w danej dzielnicy.

Jak co roku, 13 grudnia 2018 r. odbyło się Doroczne Obywatelskie Spotkanie Gdańszczan, w którym udział wzięły różne grupy mieszkańców Gdańska: kombatancki, aktywni gdańscy seniorzy, samorządowcy, parlamentarzyści, radni miasta, dzielnic, przedstawiciele związków wyznaniowych, świata kultury, mediów, edukacji, organizacji pozarządowych, służb mundurowych, biznesu oraz pracujący w Gdańsku dyplomaci.

Potencjalną płaszczyzną współpracy jest Budżet Obywatelski. Budżet partycypacyjny jest szansą na zaangażowanie obywateli, w tym organizacji pozarządowych w proces decydowania o lokalnych wydatkach i tym samym sprawowania władzy w samorządach oraz większą przejrzystość działań samorządu terytorialnego. Przedstawiciele Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych zostali powołani przez Prezydenta Miasta Gdańska na członków Zespołu Konsultacyjnego w celu przeprowadzenia na terenie Miasta Gdańska konsultacji społecznych projektu „Budżet Obywatelski 2018 w Gdańsku” oraz oceny formalno-prawnej.

Gdański Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020

- kontynuacja programu branżowego, realizującego Gdańską Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030 (GSRPS), została skonsultowana z 15 organizacjami.

Program jest realizowany przy współpracy miasta Gdańska, instytucji i organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów działających w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Jest 3-letnim programem działań na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowania pieczy zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki i wychowania rodziców oraz pomocy w usamodzielnianiu pełnoletnich wychowanków tejże pieczy.

II.4. Partnerstwa

W Strategii Rozwoju Gdańska 2030+ współpraca i partnerstwo to podstawowe wartości, na których rozwój Miasta ma się opierać. Gdańsk jako partner publiczny tworzy partnerstwa z organizacjami w celu realizacji określonych zadań.

Udział organizacji w budowanych partnerstwach zapewnia kompleksowość podejmowanych działań oraz tworzy wartości dodane. Wykorzystywanie wiedzy, doświadczenia i potencjału organizacji w realizacji projektów umożliwia osiąganie wymiernych korzyści i rezultatów. Poniżej znajduje się zestawienie projektów, które są realizowane wspólnie przez gdański samorząd i organizacje. Według danych UMG, wartość środków przekazanych organizacjom w ramach projektów partnerskich dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych wyniosła 19.159.519,29 zł.

Miasto Gdańsk zapraszało do zawierania partnerstw w ramach planowanych projektów własnych, jak i przyjmowało zaproszenia do projektów inicjowanych przez organizacje, kontynuowało też współpracę w realizowanych przedsięwzięciach, z których najważniejsze przedstawione są w dalszej części rozdziału.

W lipcu 2018 roku w fazę realizacji wkroczył projekt **„Gdański model deinstytucjonalizacji usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi”** (Działanie 4.1 Innowacje społeczne, Oś Priorytetowa IV „Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa” Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020), który jest zarządzany przez partnerstwo Miasta Gdańska z Fundacją FOŚA, Fundacją Wspierania Rodzin Przyszań, Stowarzyszeniem na rzecz osób z kryzysami psychicznymi „Przyjazna Dłoń” oraz Centrum Zdrowia Psychicznego Optimmed Spółka z o.o. To pierwszy projekt, w ramach którego zostanie wypracowany innowacyjny model działania, polegający na wypracowaniu koncepcji deinstytucjonalizacji, czyli budowania wieloaspektowego wsparcia środowiskowego osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie miasta Gdańska. Stworzenie systemu połączeń i współpracy międzyresortowej obejmującej przede wszystkim pomoc społeczną, resort zdrowia, system edukacji, mieszkalnictwo i instytucje z obszaru rynku pracy. Model charakteryzuje się kompleksowością podejścia do planowania i realizacji usług społecznych, w których potrzeby osoby zdrowiejącej są w centrum uwagi. Budżet projektu: 10.080.651,9 zł.

Realizowany był również kolejny etap projektu partnerski Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie wraz z Gdańskim Klubem Sportowym Gedania 1922 pn. **„Sport i nauka- edukacja przyszłości w Gedanii”**, współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa

Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 3 Edukacja, Działanie 3.1 Edukacja przedszkolna. W ramach projektu opracowywany jest nowy model edukacji w oparciu o zrealizowany już projekt Przedszkola Gedania 1922, który łączy naukę i sport w konwencji edukacji przyszłości. W 14 osobowej grupie dzieci zapisane jako kształcone domowo realizują program Szkoły Przyszłości 2020 pod patronatem MEN, FRSE i ERKI. Budżet projektu: 1.844.038,51 zł.

W 2018 roku 9 organizacji pozarządowych kontynuowało współpracę nad rozwojem gdańskiego modułu „Metropolitalnego Systemu Aktywizacji Społeczno-Zawodowej”, w ramach partnerskich projektów Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych: **System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdańsku - komponent aktywnej integracji** (budżet 13,5 mln zł) oraz **System Aktywizacji społeczno-Zawodowej - komponent usług społecznych** (budżet 6,2 mln zł) na terenie Gdańska (Poddziałania: 6.1.1 Aktywizacja społeczno - zawodowa - mechanizm ZIT Działanie 6.1 „Aktywna integracja” oraz Poddziałania 6.2.1 Rozwój usług społecznych - mechanizm ZIT Działanie 6.2 „Usługi społeczne, Oś Priorytetowa 6 „Integracja” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020.) Partnerami projektu realizowanego od marca 2017 do września 2022 są: Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA, Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej, Gdańska Spółdzielnia Socjalna, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellektualną- Koło w Gdańsku, Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku, Stowarzyszenie Rodzin Pelikan, Stowarzyszenie WAGA, Stowarzyszenie "Wolna Przedsiębiorczość" Oddział Terenowy w Gdańsku, Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gdańskie. Celem projektów jest wzrost aktywności społecznej i zawodowej, zmniejszenie zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym mieszkańców Gdańska poprzez wypracowanie i wdrożenie trwałego międzysektorowego systemu integracji społeczno-zawodowej realizowanego w kompleksowej współpracy samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych/podmiotów ekonomii społecznej.

Od 23 czerwca 2015 roku Gmina Miasta Gdańska jest związana umową ramową ze Związkiem Harcerstwa Polskiego na rzecz **organizacji XXV Światowego Jamboree Skautowego Polska 2023** - globalnego wydarzenia Światowej Organizacji Ruchu Skautowego oraz imprez poprzedzających to wydarzenie- Światowego Zlotu Związku Harcerstwa Polskiego w 2018 roku i Europejskiego Jamboree Skautowego w 2020 roku. Jednym z założeń umowy jest realizacja Programu Rozwoju Społecznego Wyspy Sobieszewskiej. Budżet ogólny projektu: 1.900.000,00 zł.

Program Rozwoju Społecznego Wyspy Sobieszewskiej stanowi krótkoterminową strategię działania (2016-2018) Partnerstwa na Rzecz Rozwoju Wyspy Sobieszewskiej, które tworzy kilkadziesiąt podmiotów z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego. Wspólnym celem partnerstwa jest inicjowanie rozwoju aktywności społecznej w tej dzielnicy. Jednym z efektów Partnerstwa jest powstanie Klubu sąsiedzkiego w Świbnie. Budżet na projekty wspieranie w ramach Programu w 2018 roku wyniósł: 234.000 zł.

Od marca 2016 roku do października 2018 roku realizowany był projekt **„GPS - Gotowość Praca Samodzielność”** w ramach Poddziałania 6.1.2 „Aktywizacja społeczno-zawodowa”, Działanie 6.1 „Aktywna integracja”, Oś Priorytetowa 6 „Integracja” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020. Celem projektu było zwiększenie szans na zatrudnienie osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem

społecznym poprzez wdrożenie kompleksowych programów aktywizacji społeczno-zawodowej. W zakresie oferowanego wsparcia znajdują się m.in. pomoc pracownika socjalnego, trenera pracy, wsparcie specjalistyczne. Podejmowane były także działania nakierowane na aktywizację zawodową uczestników projektu np. doradztwo i pośrednictwo zawodowe, staże i szkolenia zawodowe, realizowany we współpracy z Gdańskim Urzędem Pracy Program Aktywizacja i Integracja, zajęcia w ramach Centrum Integracji Społecznej. Projekt zrealizowany był w partnerstwie, które powstało po otwartym naborze partnerów ogłoszonym w lipcu 2015 roku, a w jego skład wchodzi: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku - Lider Partnerstwa, Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną Koło w Gdańsku, Zakład Doskonalenia Zawodowego oraz Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie. Budżet projektu: 8.969 .919,88 zł

Od października 2018 realizowana jest druga edycja wyżej opisanego projektu, tj. „GPS - Gotowość Praca Samodzielność II”, realizowany w ramach poddziałania 6.1.2 Aktywizacja społeczno-zawodowa, Działanie: 6.1 Aktywna integracja w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Celem projektu jest zwiększenie szans na zatrudnienie osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wdrożenie kompleksowych programów aktywizacji społeczno-zawodowej. Indywidualne plany działania dotyczą również cudzoziemców, którzy mogą otrzymać takie wsparcie w Polsce.

Projekt realizowany jest w Partnerstwie, w skład którego wchodzi:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku-Lider Partnerstwa,
2. Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA,
3. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną Koło w Gdańsku,
4. Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie.

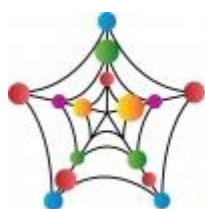
Uczestnicy Projektu mogą liczyć na pomoc pracownika socjalnego, trenera pracy, wsparcie specjalistyczne, np. psychologa, czy też specjalisty ds. uzależnień. Pomysłodawcy Projektu dużą wagę przykładają do aktywizacji zawodowej Uczestników Projektu, w związku z powyższym podejmowanych jest szereg działań, które docelowo mają doprowadzić do pozyskania zatrudnienia, w tym m. in. doradztwo i pośrednictwo zawodowe, kursy kwalifikacyjne i szkolenia zawodowe, staże czy też zajęcia w ramach Centrum Integracji Społecznej. Projekt realizowany jest w okresie od 01.10.2018 r. do 31.12.2020 r. Całkowita wartość projektu wynosi 7.198.562,04 zł, z czego 6.118.777,73 zł pochodzi ze środków Unii Europejskiej.

Boosting Social Innovation - Miasto Gdańsk zakończyło międzynarodowy projekt „Boosting Social Innovation”, którego było liderem, w ramach programu URBACT III (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego), w którym uczestniczyło 9 partnerów - miast Unii Europejskiej. W 2018 roku międzysektorowa Lokalna Grupa URBACT wypracowała Zintegrowany Plan Działania dedykowany wspieraniu rozwoju innowacji społecznych w Gdańsku. W jej składzie jest ponad 50 osób, nie tylko przedstawiciele różnych wydziałów Urzędu Miejskiego w Gdańsku, ale także środowiska biznesu i otoczenia wspierającego biznes (m.in. Starter, Clipster) i ekonomię społeczną (Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej) oraz organizacji pozarządowych, wśród których są m.in. Gdańska Fundacja Przedsiębiorczości, Caritas Archidiecezji Gdańskiej, Fundacja RC, Fundacja Kreatywni, Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej.

Wydano również publikację: *Boosting social innovation in European Cities. WELLBEING IN CITIES A SOCIAL INNOVATION REVOLUTION*, podsumowującą projekt w wersji drukowanej i elektronicznej zawierającą wnioski wypracowane w trakcie realizacji projektu <http://boostinno.org/> Budżet projektu: 878.250,45 zł.

Miasto Gdańsk zakończyło także działania jako partner projektu „**CHANGE!-społeczne planowanie usług publicznych**” realizowanego również w ramach programu URBACT III. W 2018 roku spotykała się Lokalna Grupa URBACT tego projektu. Grupa ma charakter interdyscyplinarny, w jej skład wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych, domów sąsiedzkich, administracji publicznej i przedstawiciele środowiska akademickiego. Grupa wypracowała aktualizację modelu wspierania rozwoju społeczności lokalnych. Ważnym elementem prac grupy jest włączenie samych zainteresowanych i osób korzystających z usług na rzecz społeczności lokalnych do prac nad kształtem całościowego systemu wspierania społeczności lokalnych. Budżet projektu: 279.459,58 zł.

**CIVIC
eState**

Miasto Gdańsk przystąpiło do realizacji projektu **Civic eState**, którego jest partnerem obok Barcelony, Amsterdamu, Gandawy, Iasi, Presova. Liderem projektu jest Miasto Neapol. Celem projektu jest zaadoptowanie w Gdańsku doświadczeń miasta Neapol, wynikających z realizacji przedsięwzięcia pod nazwą „Lost&Found”- „Utracone i Odzyskane” wyłonionego jako dobra praktyka URBACT przez działania takie jak: przeniesienie wiedzy i kompetencji związanych ze wspólnym użytkowaniem obiektów uznanych za tzw. miejskie obiekty dobra wspólnego oraz wspólnym ich zarządzaniem tak by zagwarantować sprawiedliwy i otwarty dostęp do nich, partycypacyjny proces decyzyjny, zrównoważony rozwój i zachowanie dla dobra przyszłych pokoleń. Całość przedsięwzięcia będzie ukierunkowana na stworzenie w Gdańsku „Centrum

Obywatelskiego" (SocialHUB), czyli przestrzeni dla wspierania innowacji społecznych w budynku przy ul. Dolna Brama 8.

Projekt w lokalnym wymiarze odnosi się do dwóch aspektów: pierwszy dotyczy uwarunkowań formalno-prawnych zarówno na poziomie krajowym jak i prawa lokalnego dotyczącego polityki komunalnej umożliwiających współzarządzanie przestrzeniami publicznymi w myśl włoskiej zasady partnerstwa publiczno-społecznego; drugi aspekt dotyczy kwestii budowy społeczności wokół przedsięwzięcia gotowej do takiego współzarządzania. W roku 2018 w ramach projektu odbyło się jedno spotkanie międzynarodowe rozpoczynające projekt w Neapolu. Czas realizacji projektu: grudzień 2018 - styczeń 2020. Budżet projektu: 370.957,50 zł

W kwietniu 2018 roku zakończył się projekt „**Obligacje społeczne jako narzędzie zwiększania efektywności świadczenia usług społecznych w obszarach wsparcia EFS - Zadłużeni w obligacjach**”.

Jego celem było wypracowanie modelu zastosowania mechanizmu obligacji społecznych, w oparciu o rozwiązanie problemu zadłużeń czynszowych mieszkańców zarówno w zasobach komunalnych, jak i poza komunalnych Miasta Gdańska. W ramach działań zależy nam na nawiązaniu jak najszerzej siatki współpracy w celu wykorzystania i skumulowania wiedzy eksperckiej z różnych sektorów, na rzecz wypracowania innowacyjnych narzędzi rozwiązywania problemów społecznych. Całkowita wartość projektu - 421.575,00 zł

W obszarze edukacji realizowane były dwa projekty partnerskie w ramach Poddziałania 3.2.1 „Jakość edukacji ogólnej”, Działanie 3.2 „Edukacja Ogólna” Oś Priorytetowa III „Edukacja”, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020. Projekty **Szkolimy Uczniów Przedsiębiorczych Empatycznych Rozsądnych. Gdańskie Szkoły Podstawowe** oraz **Rozwijamy Kompetencje i Programujemy Przyszłość** trwały od września 2016 roku do października 2018 roku. W partnerstwie pracuje Miasto Gdańsk jako lider wraz z Fundacją Edukacyjną ODITK, DC Edukacja Sp. z o.o., Vulcan Sp. z o.o. oraz Stowarzyszeniem Morena, wyłonionymi w otwartym naborze partnerów. Celem projektu było poprawienie jakości edukacji ogólnej poprzez realizację m.in. kompleksowego wsparcia szkół i placówek systemu oświaty, oparte na wszechstronnej diagnozie szkół i placówek systemu oświaty, działań przyczyniających się do wzrostu u uczniów poziomu kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy, przekładającego się na poprawę wyników egzaminów zewnętrznych i - w dłuższej perspektywie - na lepsze przygotowanie uczniów do potrzeb rynku pracy oraz wsparcie doskonalenia zawodowego nauczycieli, przede wszystkim w zakresie przygotowania do kształcenia kompetencji kluczowych oraz pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Wartość obu projektów to ponad 43.000.000.zł, wartość środków przekazanych partnerom społecznym wyniosła 9.572.049 zł.

Miasto ponadto wspiera działające i powstające **partnerstwa lokalne**. Ich rolą jest współdziałanie na rzecz rozwoju lokalnego w sąsiedztwach obejmujące diagnozę lokalnych wyzwań rozwojowych, współdecydowanie o sposobach rozwiązywania lokalnych problemów, integracja mieszkańców wokół istotnych dla danej społeczności kwestii oraz współdziałanie na rzecz poprawy jakości życia w dzielnicy. Obecnie wśród działających są partnerstwa

w następujących dzielnicach: Biskupia Górka, Dolne Miasto, Nowy Port, Przymorze, Orunia (SIL), Osowa, Siedlce, Strzyża, Piecki-Migowo, Wyspa Sobieszewska. Pracownicy Wydziału Rozwoju Społecznego angażowali się we wsparcie procesu animacyjnego partnerstw w dzielnicy Nowy Port, Wyspa Sobieszewska oraz Siedlce.

W 2018 roku kontynuowano pracę nad stworzeniem koncepcji **miejsca wspierającego aktywność obywatelską mieszkańców** Miasta Gdańska pod roboczą nazwą „Centrum Obywatelskie” (dawniej SocialHub). Na podstawie koncepcji wypracowanej w roku 2017, przeprowadzono sesję współprojektowania przestrzeni w budynku przy ul. Dolna Brama 8, z udziałem przyszłych użytkowników oraz gości z 9 innym europejskich miast. Sesja odbyła się podczas konferencji kończącej projekt Boostinno. Na podstawie wspólnych koncepcji zlecono projekty aranżacji wnętrz, które będą podstawą do prac remontowych w roku 2019.

Miasto Gdańsk w 2018 roku kontynuowało wsparcie przestrzeni rozwoju organizacji pozarządowych w strukturze Europejskiego Centrum Solidarności pn. **„Solidarność Codziennie”**. Odbywa się tutaj wsparcie nowych organizacji oraz tych, które zgłaszają potrzebę profesjonalizacji. Jest to inicjatywa umożliwiająca rozwój organizacji, działań partnerskich, sieciowania, animowania do działania, wspierania inicjatyw, grup, organizacji pozarządowych, które chcą działać zgodnie z misją solidarności społecznej, wdrażając w codzienne działania etos solidarności. Solidarność Codziennie to otwarte miejsce spotkań i pracy społeczników, przestrzeń wymiany wiedzy i doświadczeń, podnoszenia kompetencji, realizacji oddolnych inicjatyw i wsparcia dotyczącego rozwoju działań społecznych. Jest to projekt, który wzmocnił integrację środowiska nowych gdańszczan m.in. poprzez wsparcie Rady Imigrantów i Imigrantek oraz Programu Praktyki Obywatelskiej. Szczególną uwagę poświęcono także podnoszeniu kompetencji wśród członków gdańskich Rad Dzielnic. W 2018 r. w ramach projektu odbyły się w sumie 833 wydarzenia.

Podobne zadania koncentrujące się na wsparciu organizacji pozarządowych, realizowane były przy wsparciu finansowym Miasta Gdańska w ramach projektów „Centrum Organizacji Pozarządowych”, „Kuznia Liderów NGO” oraz przez Gdańską Radę Organizacji Pozarządowych.

Organizacje pozarządowe były zaangażowane w **projekty partnerskie Instytutu Kultury Miejskiej**. W ramach Akademii Active Citizens zrealizowano 12 warsztatów dla wsparcia lokalnych organizacji pozarządowych. W ramach projektów IKM Metropolitanka i Lokalnych Przewodników i Przewodniczek, spacerów dla osób migranckich, współpracowało Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek. IKM organizuje ponadto projekt „Gdańskie Miniatury”, który czerpie z formy gry terenowej. Partnerem projektu, fundatorem nagród jest organizacja pozarządowa: Fundacja Gdańska.

W ramach projektu Lokalni Przewodnicy IKM współpracuje z lokalnymi partnerami tj. na Dolnym Mieście ze Stowarzyszeniem Opowiadacze Historii Dolnego Miasta w Gdańsku, na Biskupiej Górze ze Stowarzyszeniem Biskupia Górka, w Oliwie z Fundacją Wspólnota Gdańska. Wspólnie przygotowujący i realizowany jest program wykładów i spacerów.

Miasto Gdańsk zaangażowane jest również we wdrażanie **Gdańskiego Programu Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych** (BEiWOZ). Jest to sieć współpracy i przepływu informacji pomiędzy instytucjami, jednostkami, służbami i organizacjami w zakresie bezpieczeństwa ekonomicznego: edukacji, monitoringu i prewencji nadużyć i przestępstw ekonomicznych, wsparcia osób zadłużonych i ofiar przestępstw i nadużyć ekonomicznych). W skład Platformy wchodzi wszyscy partnerzy i realizatorzy programu reprezentujący różne instytucje i organizacje (ok. 50 osób). Efektem działania partnerstwa, było uruchomienie w 2018 roku Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparciu Osób Zadłużonych przy Al. Grunwaldzkiej 8, zleconego w drodze konkursu ofert Elbląskiemu Centrum Mediacji i Aktywizacji Społecznej, w którym mieszkańcy i mieszkańcy Gdańska mogą bezpłatnie skorzystać z doradztwa finansowego, konsultacji edukacyjnych, zarządzania budżetem, wsparcia w opracowywaniu programów wyjścia z zadłużenia oraz programów pomocowych dla ofiar przestępstw i nadużyć ekonomicznych.

ROZDZIAŁ III. REALIZACJA ZADAŃ PUBLICZNYCH

W 2018 roku obowiązywał Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2018 przyjęty uchwałą Nr XLIV/1222/17 Rady Miasta Gdańska z dnia 26 października 2017 roku w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2018.”

Obowiązywał także Wieloletni Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na lata 2016 - 2020 przyjęty uchwałą Nr XVII/515/15 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2015 roku zmieniony uchwałą nr XXXII/887/16 z dnia 19 grudnia 2016 roku oraz Uchwałą nr LV/1623/18 Rady Miasta Gdańska z dnia 28 czerwca 2018 roku.

W sprawozdawanym Programie rocznym wskazano formy współpracy finansowej i pozafinansowej pomiędzy Miastem a organizacjami pozarządowymi, przytoczone we wprowadzeniu do niniejszego dokumentu.

W ramach współpracy finansowej zlecane są zadania z obszarów działalności pożytku publicznego w trybie otwartych konkursów ofert lub w trybie pozakonkursowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz na podstawie ustawy o zdrowiu publicznym.

Zlecanie realizacji zadań publicznych może mieć formę powierzania wykonywania zadań publicznych tj. pełnego finansowania realizacji lub wspierania wykonywania zadań publicznych tj. częściowego dofinansowania realizacji.

III.1. Priorytety współpracy

Podstawowe cele postawione w Programie Współpracy na 2018 rok określono z uwzględnieniem aktualnych potrzeb sektora pozarządowego, społeczności lokalnych Gdańska oraz założeń dokumentów strategicznych z zakresu polityki społecznej.

Podstawą kreowania polityki społecznej w Gdańsku jest **Gdańska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030** (GSRPS). Identyfikuje ona trudności i problemy mieszkańców Gdańska oraz określa wyzwania obszaru integracji społecznej. Wraz ze Strategią Rozwoju Miasta Gdańsk 2030+ i Programem Operacyjnym Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska GSRPS jest elementem całościowego programu społecznego rozwoju Gdańska. Fundamentalnymi wartościami, na których oparto się wytyczając ścieżki w zakresie ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego w tych dokumentach strategicznych jest działanie na rzecz mieszkańców, współpraca, kształcenie, mobilność i otwartość.

Celem głównym współpracy Miasta Gdańska z organizacjami na rok 2018 było wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych przez podnoszenie kompetencji ich liderów i osób w nich działających, wspieranie integracji sektora oraz podnoszenie jakości komunikacji międzysektorowej. Cel ten był realizowany z uwzględnieniem zasad pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności.

III.2. Zlecanie zadań z udzieleniem dotacji, w tym w trybie pozakonkursowym art. 19a

Sprawozdanie z realizacji zadań zleconych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie obejmuje współpracę wszystkich wydziałów Urzędu Miejskiego w Gdańsku oraz jednostek podległych samorządowi lokalnemu. Zlecanie realizacji zadań publicznych następuje po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert lub w pozakonkursowym trybie udzielania dotacji zgodnie z art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tzw. „mały grant”).

Ogółem na współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi w ramach trybów określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie o zdrowiu publicznym (otwarte konkursy ofert wraz z umowami wieloletnimi zawartymi w latach wcześniejszych oraz tryb zgodny z art.19a) **wydatkowano z budżetu Miasta Gdańska łącznie kwotę 55.481.244,00 zł** (2017 - 47.932.264,00 zł), co wskazuje na wzrost o 13% w stosunku do roku poprzedniego. W przeliczeniu na jednego mieszkańca Gdańska kwota wyniosła 127,20 zł (2017 - 103,24 zł). Kwota ogólna stanowiła 1,65% (wartość zbliżona do 2017 roku) zrealizowanych wydatków Miasta wynoszących 3.355.012 958 zł. W roku sprawozdawczym z Miastem Gdańsk współpracowało 439 organizacji pozarządowych.

Wykres nr 4. Wydatki ogółem w ramach wszystkich trybów ustawy o działalności pożytku publicznego oraz ustawy o zdrowiu publicznym w latach 2017-2018 (Źródło: dane pozyskane przez Urząd Miejski w Gdańsku).

Zaplanowane zadania w ramach wszystkich obszarów zostały zrealizowane na satysfakcjonującym poziomie. W ramach obszaru „Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, jak również w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób” wydatkowano 64,4% ogólnej kwoty. 12,6% stanowiły dotacje na zadania w ramach „Przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym” (realizowanym przez MOPR i WRS łącznie), a 7,6 % na „Kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego”.

Realizując zadania publiczne na rzecz mieszkańców Gdańska organizacje pozarządowe zaangażowały w realizację zadań **wkład własny** w wysokości **4.262.194,00 zł** (2017 - 5.344.017,00 zł), co wskazuje na spadek o 20% w stosunku do roku poprzedniego. Zmiana wartości wkładu finansowego związana jest ze wzrostem liczby konkursów, które nie wymagają od organizacji wkładu własnego finansowego. Jednocześnie zaobserwowano iż projektodawcy niechętnie dokumentują pracę wolontariuszy i wykorzystanie zasobów rzeczowych.

Tabela nr 2. Wartość środków przekazanych w ramach Programu współpracy w Gdańsku we wszystkich trybach w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Lp.	Nazwa obszaru współpracy	Kwota dotacji (zł)	Udział procentowy
	RAZEM	55 546 244,00 zł	100,0%
1.	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, jak również w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób	36 071 159,46 zł	64,9%
2.	Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	349 979,28 zł	0,6%

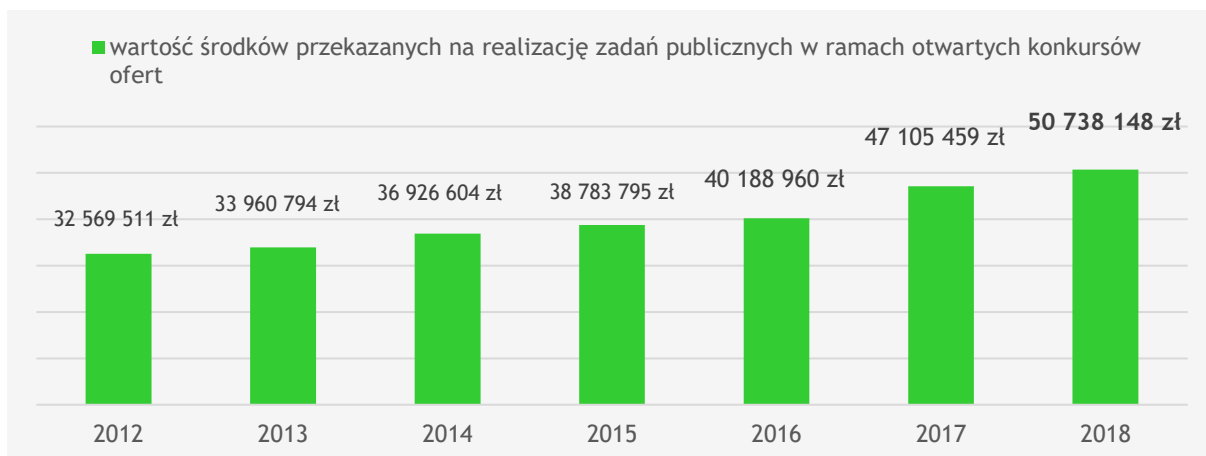
3.	Nieodpłatna pomoc prawna	607 253,04 zł	1,1%
4.	Zdrowie publiczne, w tym przeciwdziałanie uzależnieniom (MOPR)	2 845 035,00 zł	5,1%
5.	Prewencja i wsparcie środowiskowe dla osób z zaburzeniami psychicznymi	878 394,00 zł	1,6%
6.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (WRS) w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska	4 199 411,00 zł	7,6%
7.	Ochrona i promocja zdrowia	48 500,00 zł	0,1%
8.	Współpraca ze środowiskiem kibiców oraz promowanie pozytywnych wzorców kibicowania	150 000,00 zł	0,3%
9.	Wspieranie przedsięwzięć związanych z utworzeniem małych placów zabaw	455 000,00 zł	0,3%
10.	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	4 233 993,00 zł	7,6%
11.	Edukacja, oświata i wychowanie	144 999,00 zł	0,3%
12.	Wypoczynek dzieci i młodzieży	540 475,00 zł	1,0%
13.	Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	373 000,00 zł	0,7%
14.	Promocja zatrudnienia, aktywizacja lokalnego rynku pracy i rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych	60 000,00 zł	0,1%
15.	Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości	99 910,00 zł	0,2%
16.	Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	250 200,00 zł	0,5%
17.	Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka	125 000,00 zł	0,2%
18.	Działalność na rzecz integracji cudzoziemców	746 500,00 zł	1,3%
19.	Promocja i organizacja wolontariatu	498 737,55 zł	0,9%

20.	Działalność organizacji wspomagających technicznie, szkoleniowo i informacyjnie inne organizacje	114 750,00	0,2%
21.	Wspieranie rozwoju społeczności lokalnej	1 594 948,00 zł	2,9%
22.	Wspieranie zadań z zakresu porządku publicznego oraz ratownictwa i ochrony ludności	25 000,00 zł	0,04%
23.	Pozostała działalność (gala Nagrody im. Lecha Bądkowskiego - zadanie zlecono w 2018 w trybie PZP)	65000,00 zł	0,1%
24.	Rewitalizacja społeczna dzielnic objętych Programem Rewitalizacji	400 000,00 zł	0,7%
25.	Podnoszenie jakości przestrzeni miejskiej	390 000,00 zł	0,7%
26.	Realizacja założeń do Programu Rozwoju Społecznego dla Wyspy Sobieszewskiej	279 000,00 zł	0,5 %

Otwarte konkursy ofert prowadzone były przez tematycznie właściwe wydziały Urzędu Miejskiego (Wydział Rozwoju Społecznego, Wydział Środowiska, Wydział Polityki Gospodarczej, Wydział Programów Rozwojowych, Wydział Gospodarki Komunalnej, Biuro Prezydenta ds. Kultury) oraz jednostki organizacyjne: Biuro Rozwoju Gdańska, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie oraz Gdański Urząd Pracy. W 2018 roku zorganizowano łącznie 39 otwartych konkursów ofert.

Wartość środków przekazanych na dofinansowanie zadań publicznych w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych oraz umów wieloletnich zawartych w latach wcześniejszych systematycznie wzrasta. W 2018 roku ogólna kwota wyniosła 61.091.281,00 zł (2017 -47.105.459,00 zł).

Wykres nr 5. Wartość środków przekazanych na realizację zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert oraz umów zawartych w latach wcześniejszych w Gdańsku w latach 2012-2018 (źródło: dane własne Urzędu Miejskiego)

Jak obrazuje charakterystyka opisana powyżej, kwota przekazywanych dotacji po przeprowadzonych otwartych konkursach ofert systematycznie rośnie, co wskazuje na rozszerzanie obszarów współpracy i korzystanie z potencjału organizacji w realizacji zadań publicznych przez Miasto Gdańsk. Umowy w roku sprawozdawczym realizowane są na podstawie umów zawartych po otwartych konkursach ofert obejmujących rok obowiązywania rocznego Programu współpracy lub na podstawie umów wieloletnich zawartych w tym samym trybie w latach wcześniejszych. W niektórych obszarach realizowano zadania jedynie na podstawie umów wieloletnich zawartych w latach wcześniejszych.

Tabela nr 3. Wartość środków wnioskowanych i przekazanych w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Lp.	Nazwa obszaru współpracy - otwarte konkursy ofert na realizację zadań w 2018 roku	Kwota wnioskowanej dotacji (zł)	Kwota przyznanej dotacji (zł)	Odsetek kwot przyznanych do wnioskowanych
	RAZEM	72 119 408,00	50 738 148,00	70,35%
1.	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, jak również w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób	44 323 192,38	35 966 815,46	81,15%
2.	Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	524 525,00	340 000,00	64,82%
3.	Nieodpłatna pomoc prawna	4 128 887,88	607 253,04	14,71%

4.	Zdrowie publiczne, w tym przeciwdziałanie uzależnieniom (MOPR)	3 171 142,05	2 845 035,00	89,72%
5.	Ochrona zdrowia psychicznego	1 046 081,81	878 394,00	83,97%
6.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (WRS) w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska	2 700 511,00	2 700 511,00	100%
7.	Ochrona i promocja zdrowia	48 500,00	48 500,00	100%
8.	Współpraca ze środowiskiem kibiców oraz promowanie pozytywnych wzorców kibicowania	150 000,00	150 000,00	100%
9.	Utworzenie i modernizacja małych placów zabaw na terenie Miasta Gdańska	455 000,00	455 000,00	100%
10.	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	4 805 406,00	2 371 000,00	49,34%
11.	Edukacja, oświata i wychowanie	144 999,00	144 999,00	100%
12.	Wypoczynek dzieci i młodzieży	971 519,80	500 000,00	51,47%
13.	Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	566 887,00	373 000,00	65,80%
14.	Promocja zatrudnienia, aktywizacja lokalnego rynku pracy i rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych	60 000,00	60 000,00	100%
15.	Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości	99 910,00	99 910,00	100%
16.	Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	247 000,00	247 000,00	100%
17.	Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka	803 830,62	125 000,00	15,55%
18.	Działalność na rzecz integracji cudzoziemców	546 000,00	536 500,00	98,26%
19.	Promocja i organizacja wolontariatu	473 355,00	322 000,00	68,03%
20.	Działalność organizacji wspomagających technicznie, szkoleniowo i informacyjnie inne organizacje	137 140,00	114 750,00	83,67%
21.	Wspieranie rozwoju społeczności lokalnej	5 722 607,56	992 480,00	17,34%
22.	Wspieranie zadań z zakresu porządku publicznego oraz ratownictwa i ochrony ludności	25 000,00	25 000,00	100%
23.	Pozostała działalność (gala Nagrody im. Lecha Bądkowskiego)	nd	nd	nd
24.	Rewitalizacja społeczna dzielnic objętych Programem Rewitalizacji	440 516,96	400 000,00	90,80%

25.	Podnoszenie jakości przestrzeni miejskiej	390 000,00	390 000,00	100%
26.	Realizacja założeń do Programu Rozwoju Społecznego dla Wyspy Sobieszewskiej	137 396,00	45 000,00	32,75%

Tabela nr 4. Liczba umów i ofert złożonych w otwartych konkursach ofert w Gdańsku w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Lp.	Nazwa obszaru współpracy	Liczba ofert	Liczba umów
	RAZEM	927	374
1.	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, jak również w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób	90	79
2.	Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	26	15
3.	Nieodpłatna pomoc prawna	68	10
4.	Zdrowie publiczne, w tym przeciwdziałanie uzależnieniom (MOPR)	32	28
5.	Ochrona zdrowia psychicznego	45	21
6.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (WRS) w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska	53	47
7.	Ochrona i promocja zdrowia	4	4
8.	Współpraca ze środowiskiem kibiców oraz promowanie pozytywnych wzorców kibicowania	1	1
9.	Utworzenie i modernizacja małych placów zabaw na terenie Miasta Gdańska	11	9
10.	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	328	26
11.	Edukacja, oświata i wychowanie	2	1
12.	Wypoczynek dzieci i młodzieży	35	30
13.	Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	28	23
14.	Promocja zatrudnienia, aktywizacja lokalnego rynku pracy i rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych	1	1
15.	Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości	1	1
16.	Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	2	2
17.	Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka	23	5
18.	Działalność na rzecz integracji cudzoziemców	3	3
19.	Promocja i organizacja wolontariatu	5	5
20.	Działalność organizacji wspomagających technicznie, szkoleniowo i informacyjnie inne organizacje	5	5
21.	Wspieranie rozwoju społeczności lokalnej	141	43

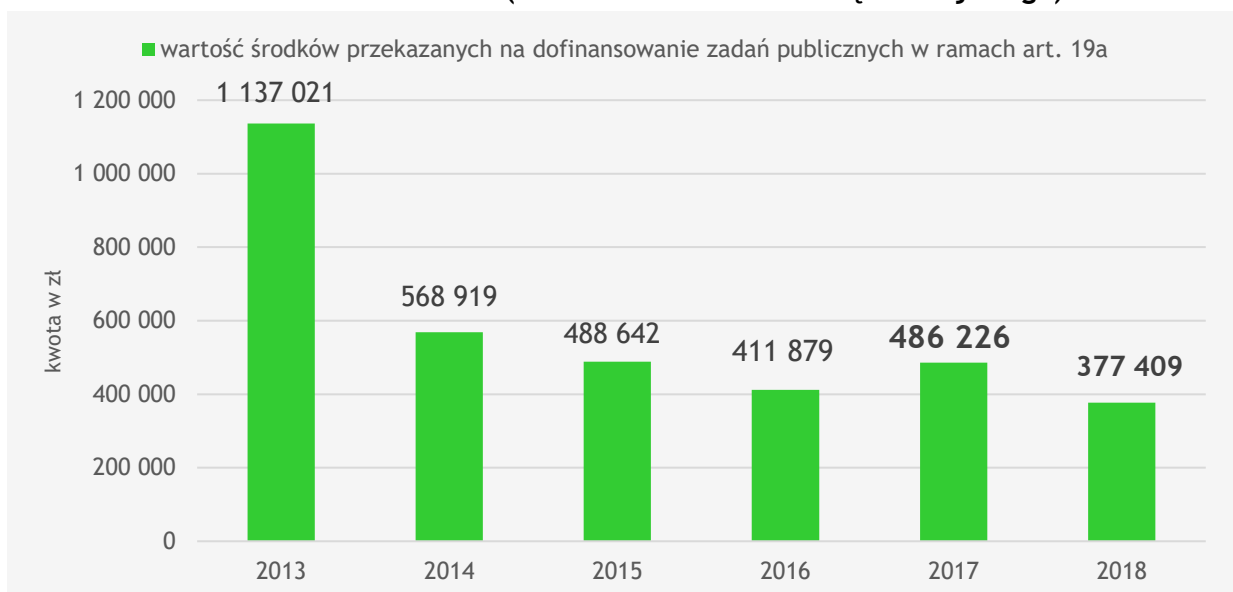
22.	Wspieranie zadań z zakresu porządku publicznego oraz ratownictwa i ochrony ludności	1	1
23.	Pozostała działalność (gala Nagrody im. Lecha Bądkowskiego)	Nd	Nd
24.	Rewitalizacja społeczna dzielnic objętych Programem Rewitalizacji	13	8
25.	Podnoszenie jakości przestrzeni miejskiej	1	1
26.	Realizacja założeń do Programu Rozwoju Społecznego dla Wyspy Sobieszewskiej	8	5

Łącznie we wszystkich trybach ustaw wpłynęło **1057 ofert**, zawarto **396 umów**, oraz realizowano **65 umów wieloletnich**.

W ramach konkursów dla organizacji pozarządowych powoływane były komisje konkursowe, składające się z sześciu osób - po trzech przedstawicieli Prezydenta Miasta Gdańska i trzech przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych wskazanych przez Gdańską Radę Organizacji Pozarządowych. Celem komisji było zaopiniowanie i rekomendowanie wniosków organizacji pozarządowych do dofinansowania ze środków budżetu Miasta Gdańska Prezydentowi Miasta. W wyniku ewaluacji współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi, wprowadzono pilotażowy program finansowania udziału przedstawicieli trzeciego sektora w komisjach konkursowych.

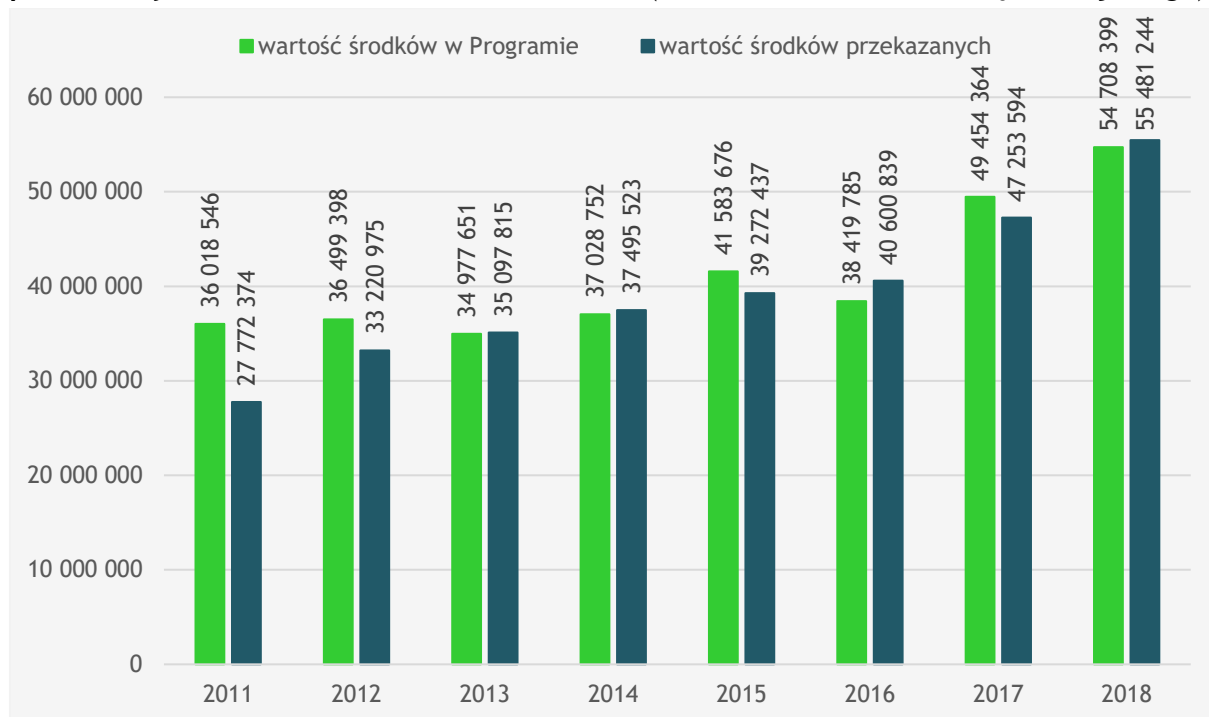
W trybie pozakonkursowym zgodnie z art. 19a ustawy w 2018 roku dofinansowano łącznie 53 projekty (2017-61) na kwotę 377.409 zł (2017-468.226,00). Każda z umów w ww. trybie nie może przekraczać kwoty 10.000 zł udzielonej dotacji. Biuro Prezydenta ds. Kultury podpisało w tym trybie najwięcej umów: 26.

Wykres nr 6. Wartość środków przekazanych na dofinansowanie w trybie art. 19a w Gdańsku w latach 2013-2018 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Wartość środków przekazywanych organizacjom pozarządowym systematycznie rośnie. W 2018 roku, wskazano kwotę 55.481.244,00 zł na realizację zadań Miasta przez wyłonione organizacje i inne podmioty wskazane w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W następnym, 2019 roku zaplanowano kwotę wyższą: 58.595.850,65 zł.

Wykres nr 7. Wartość środków wskazanych w Programie współpracy oraz środków przekazanych w Gdańsku w latach 2011-2018 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

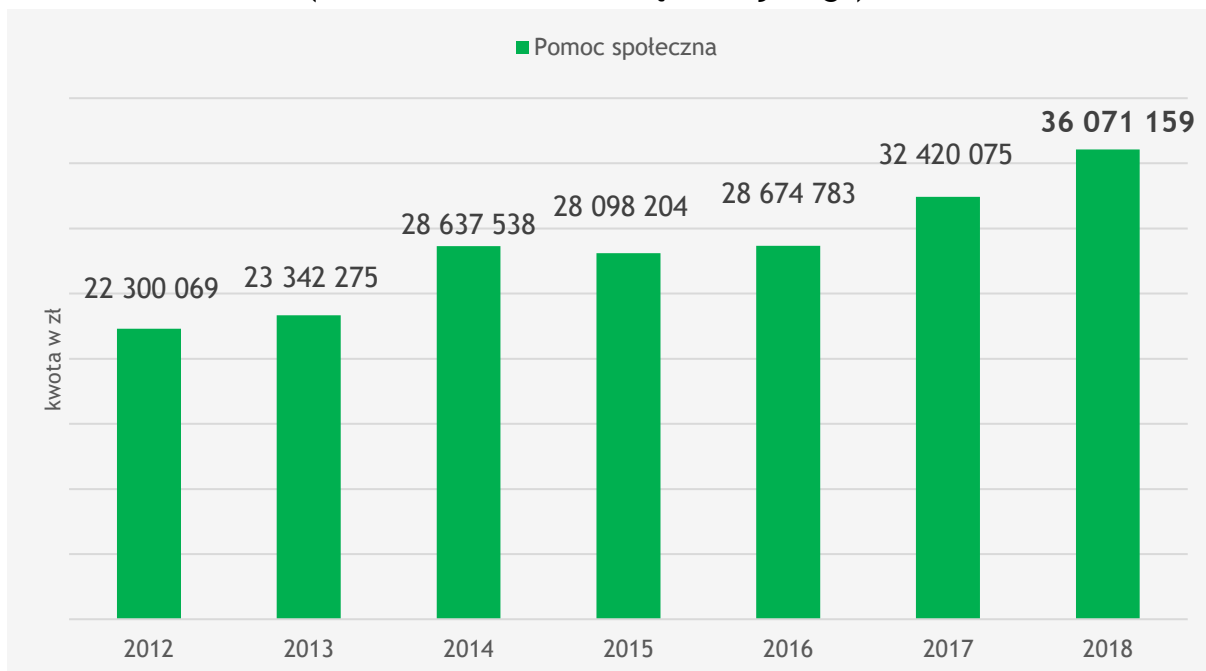

III.3. Bliższe spojrzenie na wybrane obszary zadaniowe

Największym obszarem jest sfera **pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, wyrównywania szans tych rodzin i osób**, której dotacje stanowią prawie $\frac{3}{4}$ wartości kwot w Programie współpracy. Obsługą zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku. W ramach konkursów oraz naboru w trybie 19a złożono 108 ofert, z których do realizacji wybrano 91 projektów. Podpisano natomiast 33 aneksy do zawartych umów w latach wcześniejszych. W ramach zadań organizacje pozarządowe realizowały szerokie spektrum zadań m.in. usługi społeczne na rzecz mieszkańców, prowadzenie placówek - wsparcia dziennego, schronisk, zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej.

Ogólna wartość środków przeznaczonych na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównanie szans tych rodzin i osób w 2018 roku wzrosła w stosunku do lat poprzednich i wynosiła 36.071.159,46 zł (2017-32.420.074,74).

Wykres nr 8. Wartość przekazanych środków w obszarze pomoc społeczna w Gdańsku w latach 2012 - 2018 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Znaczącym obszarem jest **przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym**, w ramach którego realizowane są zadania wynikające z Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania zlecane były przez Urząd Miejski oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. Łącznie przekazano 5.545.546,00 zł (2017 - 4.354.644,64 zł).

W 2018 roku utrzymano wartość dotacji w obszarze organizacji **wypoczynku dzieci i młodzieży**, kwota dotacji wyniosła 500 000 zł. Oprócz kolonii i obozów, na które przeznaczono środki w Mieście zorganizowano półkolonie w różnych dzielnicach dla dzieci spędzających wakacje w Gdańsku. Dofinansowano realizację 30 projektów. Wypoczynek letni zorganizowano dla 2101 dzieci i młodzieży łącznie, w tym osób z niepełnosprawnością.

Angażowanie mieszkańców jest budowaniem odpowiedzialności społecznej. Jest to odpowiedzialność za swoje miasto i otoczenie, dające jednocześnie narzędzia do częściowego zarządzania miastem, decydowania o jego charakterze. Jest to element budowania relacji i współpracy między administracją publiczną a organizacjami społecznymi, a więc mieszkańcami. Obszarem w Programie bezpośrednio odnoszącym się do powyższych działań było **wspieranie rozwoju społeczności lokalnej** poprzez wskazane pola tj.:

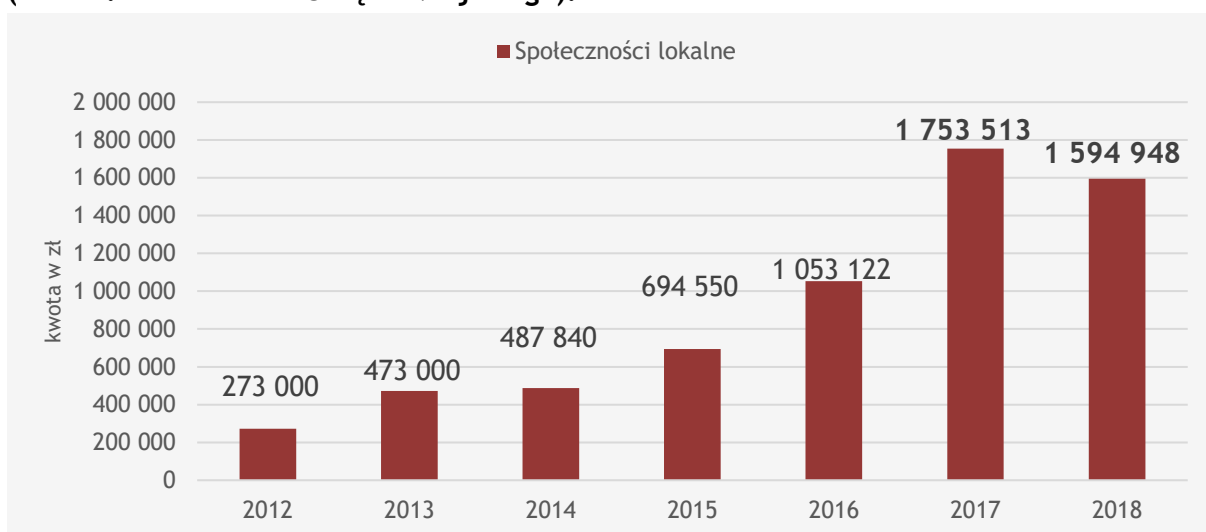
- ✓ integracji wspólnot w dzielnicach Gdańska, w szczególności prowadzenie centrów lokalnych, w tym Domów Sąsiedzkich,
- ✓ obchodów Gdańskich Dni Sąsiadów oraz organizacji lokalnych imprez o charakterze integracyjnym,
- ✓ wspierania partnerstw o charakterze lokalnym w dzielnicach,
- ✓ wspieranie sportu o charakterze rekreacyjnym i integracyjnym w dzielnicach,
- ✓ wspieranie inicjatyw młodzieżowych, w szczególności poprzez Gdański Fundusz Młodzieżowy,
- ✓ prowadzenie punktu informacyjnego Europe Direct Gdańsk,
- ✓ prowadzenia dzielnicowych portali społecznościowych w Gdańsku,
- ✓ działania wspomagające rozwój demokracji, w tym rozwój dialogu obywatelskiego,
- ✓ działania z udziałem lokalnej społeczności - utrzymanie placów zabaw,
- ✓ realizację założeń do Programu Społecznego dla Wyspy Sobieszewskiej w ramach przygotowań do Światowego Jamboree Skautowego 2023,

oraz nowe pola:

- ✓ wspieranie inicjatyw prorodzinnych w dzielnicach,
- ✓ Gdański Fundusz Innowacji Społecznych

Na realizację zadań publicznych w ramach tego obszaru przekazano łącznie środki w wysokości 1.594.948,00 zł (2017 - 2.023.513,39 zł), w ramach umów na realizację 43 projektów (w tym 5 umów wieloletnich). Ponadto, w trybie PZP zlecono organizację Gdańskiego Funduszu Innowacji Społecznych, na kwotę 171.000,00 zł.

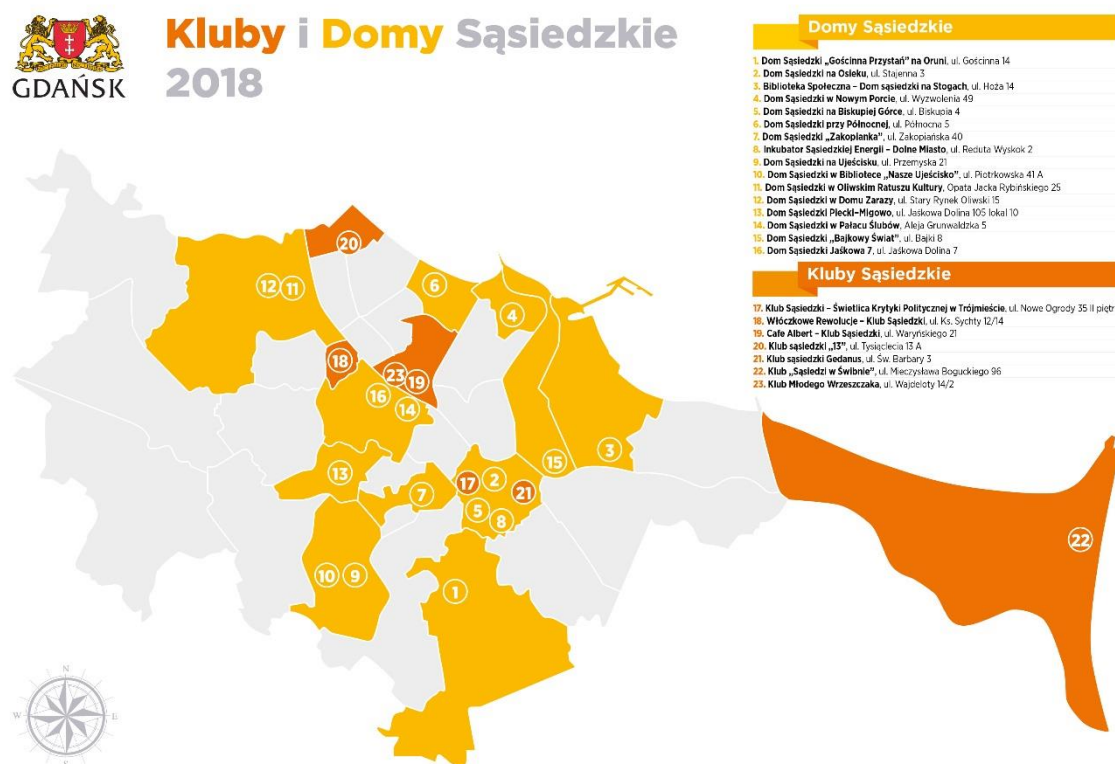
Wykres nr 9. Wartość przekazanych środków w obszarze w Gdańsku w latach 2012 - 2018
(Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

W 2018 roku działała sieć **Domów Sąsiedzkich** w Gdańsku pełniących integracyjną rolę w społecznościach lokalnych. Realizując swój unikatowy charakter ośrodków, odzwierciedlały niepowtarzalny charakter dzielnicy, w której powstały. Wpływają one wydatnie na budowę potencjału społecznego, wzmacnianie lokalnych relacji międzyludzkich, oraz budowanie lokalnej tożsamości. Realizacja działań skierowanych do lokalnych społeczności Miasta w ramach domów sąsiedzkich ma już kilkuletnią historię. Oliwa (2 domy), Piecki-Migowo, Siedlce, Dolne Miasto, Ujeścisko (2 domy), Dolny Wrzeszcz oraz w ramach umów wieloletnich w dzielnicach: Nowy Port, Orunia, Stogi, Śródmieście, Brzeźno, Biskupia Górka. W tym roku miasto Gdańsk umożliwiło stworzenie klubów sąsiedzkich - tj. mniejszej, węższej formuły ośrodków aktywności lokalnej. W wyniku ogłoszonych konkursów powstało siedem takich klubów we Wrzeszczu Górnym, Wrzeszczu Dolnym, Strzyży, Przymorzu, Siedlcach, Śródmieściu i Wyspie Sobieszewskiej.

Poniższa ilustracja przedstawia rozlokowanie gdańskich centrów lokalnych na mapie Gdańska:

Rysunek nr 1. Kluby i Domy Sąsiedzkie w Gdańsku w 2018 roku (Źródło: opracowanie własne).

Odbywające się w ciągu ostatnich 13 lat **Gdańskie Dni Sąsiadów**, są już szeroko rozpoznawalną inicjatywą - jej organizatorami są sami mieszkańcy i mieszkanki Gdańska, tworzący wydarzenia w swoim otoczeniu. Mogą korzystać z pakietów startowych zawierających rzeczy przydatne przy organizacji spotkania i materiałów promocyjnych. W ramach GDS w 2018 roku dofinansowano 253 spotkania, święta i festyny organizowane w 25 dzielnicach. W sumie uczestniczyło w nich 19 325 gdańszczan i gdańszczanek. Prócz tego, Instytut Kultury Miejskiej współpracował z kilkudziesięcioma pomorskimi organizacjami pozarządowymi - organizatorami Dni Sąsiadów.

Kolejny rok podwyższono wartość dofinansowań w zakresie **wspierania sportu o charakterze rekreacyjnym i integracyjnym** w dzielnicach. Dofinansowano 14 projektów na kwotę 116.700,00 zł (2017 - 94.700 zł). Realizowane projekty zaangażowały około 2632 dzieci i młodzieży, około 2300 osób dorosłych oraz więcej seniorów, niż w poprzednim roku tj. 459 osób. Obejmowały organizację m.in. turniejów piłkarskich, biegowe grand prix dzielnic Gdańska (sport dla wszystkich realizowany w kilku dzielnicach), biegi na orientację oraz sportowe pikniki i integracje.

Jedną z metod budowania tożsamości lokalnej jest **prowadzenie portalu społecznościowego**, angażującego mieszkańców do przekazywania aktualnych informacji o organizowanych wydarzeniach, przedstawiania ciekawych postaci czy opisywania historii dzielnicy. W roku sprawozdawczym dofinansowano portale z dzielnic: Dolne Miasto, Orunia, Siedlce, Stogi.

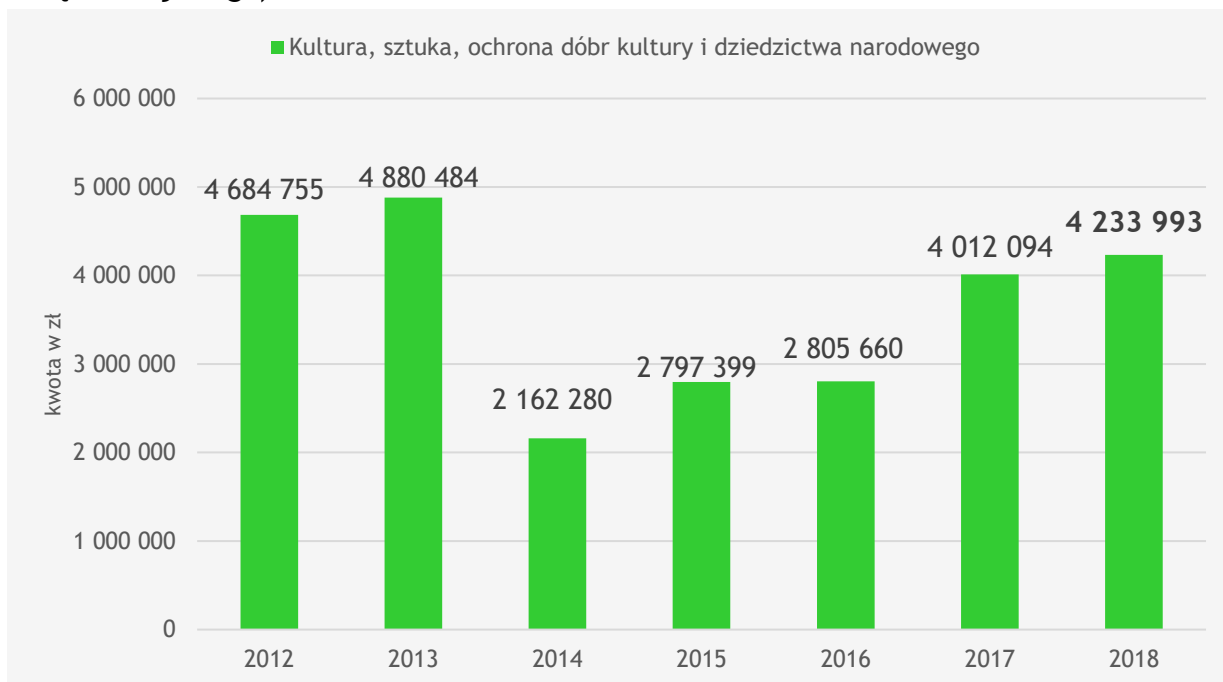
W 2018 w ramach zadania zleconego w obszarze **współpraca ze środowiskiem kibiców oraz promowanie pozytywnych wzorców kibicowania**: utworzono Klub Kibica Niepełnosprawnego w Gdańsku, który zapewnia organizację ruchu kibiców w środowisku osób z niepełnosprawnościami i ich uczestnictwa w imprezach sportowych. Zadanie uwzględnia koordynację środowiska kibiców niepełnosprawnych w Gdańsku w różnych dyscyplinach sportu, organizacji wizyt studyjno - szkoleniowych w już istniejących klubach kibiców niepełnosprawnych (KKN) w Polsce. Wartość dotacji: 150.000,00 zł.

W ramach **upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka**, zmniejszono środki w porównaniu z 2017 rokiem (wówczas wynosiły 224.977 zł) do kwoty 125.000,00zł, ponieważ utworzono nowy obszar współpracy z organizacjami - **działalność na rzecz integracji cudzoziemców**. W poprzednich latach, przekazywano dotacje na wsparcie imigrantów w ramach pierwszego obszaru. W 2018 roku postanowiono rozdzielić obszary, tak aby zadania zlecone były spójne z działalnością pożytku publicznego zdefiniowaną w ustawie.

W 2018 roku na wsparcie imigrantów w zakresie integracji, informacji i pomocy prawnej, mieszkaniowej, zawodowej, nauki języka i w sytuacjach kryzysowych, w tym grup o szczególnych potrzebach, jak osoby w procedurze uchodźczej i Romowie migrujący przekazano w ramach czterech umów 746.500,00 zł.

Biurowo Prezydenta ds. Kultury zlecało zadania organizacjom pozarządowym w obszarze **kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego**. W ramach tego obszaru wydatkowano 4.233.993,00 zł.

Wykres nr 10. Wartość przekazanych środków w obszarze w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego w Gdańsku w latach 2012 - 2018 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

III.4. Inne formy współpracy finansowej

Organizacje pozarządowe i inne podmioty działające w sferze pożytku publicznego realizowały zadania wykorzystując środki finansowe przekazane w innym trybie niż ustawa o działalności pożytku publicznego i ustawa o zdrowiu publicznym. Łącznie zaangażowano środki budżetowe w innych trybach w wysokości **55.913.347,42 zł**. Poniżej przedstawione są inne tryby wraz z nazwą zadania.

Subwencja oświatowa przekazywana jest według zasad ustalonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej na finansowanie zadań oświatowych z wyłączeniem zadań związanych z dowozem uczniów oraz zadań związanych z prowadzeniem przedszkoli ogólnodostępnych i oddziałów ogólnodostępnych w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi oraz zadań związanych z prowadzeniem innych form wychowania przedszkolnego. Łącznie w 2018 roku jednostkom oświatowym prowadzonym przez organizacje pozarządowe przekazano 49.441.465,74 zł.

W trybie **ustawy o sporcie** przekazano dotacje na wsparcie realizacji 164 projektów na ogólną kwotę 3.445.950 zł. Były to zadania realizowane przez stowarzyszenia kultury fizycznej oraz uczniowskie kluby sportowe w zakresie organizacji i prowadzenia zawodów sportowych, imprez sportowo - rekreacyjnych, szkoleń i zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży. Projekty objęły 25 458 osób, w tym 16 472 dzieci i młodzieży, 7599 osób dorosłych oraz 1387 seniorów. Realizatorzy działań zaangażowali w realizację projektów

swój wkład własny w wysokości 4.886.822,83, w tym wkład finansowy wyniósł 4.859.987,83 zł. Wysoki wkład wynika z angażowania środków sponsorskich oraz składek członkowskich.

W 2018 roku Wydział Rozwoju Społecznego, Biuro Prezydenta ds. Kultury oraz Wydział Środowiska, zleciły podmiotom określonym w art. 3 ust.2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w trybie **ustawy Prawo zamówień publicznych** na łączną kwotę 3.025.931,68 zł. Jednym z największych zadań jest kolejna edycja 2017-2019 **Programu Edukacji Morskiej** dla uczniów gdańskich szkół. Na zadanie realizowane wspólnie z Fundacją Gdańską Miasto przeznacza kwotę 1.047.960 zł, czyli blisko 350.000 zł rocznie. Zakres umowy obejmuje: określone w „Programie Edukacji Morskiej w Gdańsku” zadania związane z upowszechnianiem wśród młodzieży żeglarstwa, aktywnej turystyki, związanej z morzem historii miasta i zagadnień ekologii morza oraz zasad bezpieczeństwa na wodzie, a także pakiet działań wspierających realizację programu.

W trybie zlecania zadań i udzielania dotacji na zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną Fundacji Agencja Regionalnego Monitoringu Atmosfery Aglomeracji Gdańskiej zlecono zadanie „Automatyczny monitoring stanu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego”, który obejmował badanie stężenia niektórych zanieczyszczeń oraz upowszechnianie tej informacji w różnych formach (kwota 500.000 zł).

Struktura wydatków wskazuje, iż główne miejsce zajmuje subwencja oświatowa, ze względu na znaczne podwyższenie jej wartości, na drugim miejscu są inicjatywy finansowane w trybie Ustawy o sporcie, zaś trzecim z kolei zadania zlecone w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych.

Suma środków finansowych, jakie przekazywane są na realizację zadań przez organizacje pozarządowe we wszystkich wskazanych wyżej trybach równa się **111.459.591,42 zł**. W przeliczeniu na jednego mieszkańca Gdańska przekazano kwotę 255,57 zł.

Miasto Gdańsk współpracuje również z organizacjami w formie **udzielenia pożyczek**: w 2018 r. udzielono jednej takiej formy dla Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym w wysokości 16.000 zł.

III.5. Współpraca pozafinansowa

Urząd Miejski jak i jednostki podległe podjęły szeroką współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie działań krótko- i długoterminowych. Podane w sprawozdaniu informacje dotyczące m.in. konsultacji, działalności rad z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych przedstawione w Rozdziale II, wsparcie w zakresie udostępniania lokali opisane w Rozdziale V czy komunikacja i promocja prezentowane w Rozdziale VI są również przykładami współpracy nie angażującej środków finansowych.

Poza powyższym, wśród przykładów wspólnych działań i przedsięwzięć sektora samorządowego i pozarządowego podjętych w 2018 roku można znaleźć:

- ✓ Wdrażanie Programu Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych i współpraca w ramach Platformy Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych;
- ✓ Zaangażowanie interesariuszy w proces opracowywania Modelu Wspierania Rozwoju Społeczności Lokalnych w ramach projektu „CHANGE! - społeczne planowanie usług publicznych” (URBACT III EFRR), którego celem jest wzmacnianie społeczności lokalnych w zdolności do zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz do tworzenia więzi w oparciu o wartości solidarności i dobra wspólnego.
- ✓ rozpoczęcie współpracy z gdańskimi organizacjami przy realizacji międzynarodowego projektu Civic eState, Celem projektu jest zaadoptowanie w Gdańsku doświadczeń miasta Neapol, wynikających z realizacji przedsięwzięcia pod nazwą "Lost&Found" - "Utracone i Odzyskane" wyłonionego jako dobra praktyka URBACT
- ✓ Konsultacje koncepcji funkcjonalno-użytkowych oraz projektów remontów i adaptacji przestrzeni i lokali przeznaczonych na realizację działań społecznych, w tym w ramach rewitalizacji (Chełm, Orunia, Nowy Port).
- ✓ Współpraca przy realizacji programu „Solidarność Codziennie” (w Europejskim Centrum Solidarności) i cyklu seminariów „Gdańska Szkoła Solidarności Codziennie” o charakterze edukacyjnym i sieciującym gdańskich społeczników, animatorów, aktywistów lokalnych i radnych dzielnicowych. Rozpoznano potrzeby społeczników, plany rozwojowe oraz obszary, w których potrzebne jest wsparcie szkoleniowe i inspiracyjne.

Współorganizowano spotkania i przedsięwzięcia m.in.:

- ✓ Gdański Tydzień Wolontariatu
- ✓ Promocja Wyspy Sobieszewskiej podczas Free Time Festiwalu
- ✓ Spotkanie plenarne gdańskich organizacji pozarządowych
- ✓ szkolenia z obsługi portalu Witkac.pl
- ✓ Targi NGO podczas Dni Gdańska
- ✓ Fora Migracji i Integracji
- ✓ spotkanie sieciujące animatorów z Domów i Klubów Sąsiedzkich

Ważnym polem jest także wspólna realizacja projektów przez samorząd i organizacje pozarządowe, pośród których wymienić można:

- ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizował projekty oraz inne inicjatywy i projekty we współpracy z organizacjami m.in.:
- aktywizacja, integracja międzypokoleniowa i środowiskowa seniorów, dzięki wspólnym inicjatywom organizacji pozarządowych i MOPR, zrealizowano m.in. następujące inicjatywy: „Zaadoptuj babcię” - przy współpracy z Gdańską Fundacją „I Ty Możesz Wszystko”, czy „Uśmiechnij się seniorze” - projekt realizowany przy współudziale Gdańskiej Fundacji „I Ty Możesz Wszystko” oraz Fundacji "Dr Clown",

- wspólnie z Gdańską Spółdzielnią Socjalną udało się poprawić jakość życia w miejscu zamieszkania klientów MOPR poprzez: nieodpłatne przekazanie mebli, uprzątnięcie lokalu, przeprowadzenie drobnych remontów;
 - pilotażowo, przy wsparciu 2 organizacji pozarządowych, zabezpieczono miejsca opieki wytchnieniowej - ze względu na ich pozytywny odbiór zadanie jest kontynuowane w rozszerzonej formule w 2019 r
 - współpraca z organizacjami działającymi w obszarze pieczy zastępczej w zakresie dodatkowych form wsparcia (np. nowatorski program nauki języka angielskiego dla wychowanków pieczy zastępczej realizowany przez Fundację Mamma Mia oraz organizacja warsztatów przez Fundację na Rzecz Dziecka i Rodziny FASCYNACJE w projekcie „Nasz wspólny świat - integracja”).
- ✓ Instytut Kultury Miejskiej realizował projekty we współpracy z organizacjami pozarządowymi m.in.:
- program Lokalnych Przewodników i Przewodniczek po dzielnicach Gdańska - współpraca przy organizacji wydarzeń i spotkań z lokalnymi organizacjami jak Opowiadacze historii, Stowarzyszenie 180 Stopni, Fundacja Wspólnota Gdańska.
 - działania wspierające integrację imigrantów poprzez kulturę wspólnie z Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek.
- ✓ Gdański Ogród Zoologiczny współpracuje z organizacjami pozarządowymi (fundacjami, stowarzyszeniami), które w swoich statutach mają zawarte działania na rzecz zwierząt, bez podpisanych oficjalnych umów bez ponoszenia skutków finansowych. Współpraca z nimi polega na pomocy przy adopcjach, szczególnie ważne jest to przy psach rasowych, których zalety i wady są członkom poszczególnych organizacji specjalizujących się w określonych rasach doskonale znane i które mogą znać odpowiednie do adopcji takich zwierząt osoby. Schronisko zleca im również pomoc osobom adoptującym w socjalizacji psów, zaznajomieniu nowych właścicieli z cechami psychicznymi rasy.

II.6. Ocena współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi

Projekty dofinansowywane przez Miasto Gdańsk, a realizowane przez organizacje pozarządowe poddawane są wyrywkowej kontroli na miejscu realizacji zadania, a wszystkie sprawdzane są oparciu o sprawozdanie z realizacji zadania pod kątem zgodności realizacji z umową oraz prawidłowości rozliczeń finansowych. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 150 kontroli. W trakcie kontroli stwierdzono 19 nieprawidłowości.

Współpraca oceniona przez komórki i jednostki organizacyjne Miasta zlecające zadania organizacjom pozarządowym pod względem rzetelności, terminowości i profesjonalizmu, przebiegała prawidłowo. Średnia ocena wyniosła 4 (w skali od 1 do 5). W ocenie podkreślano, iż z większością organizacji współpraca była na wysokim lub bardzo wysokim poziomie

i charakteryzowała się profesjonalizmem i odpowiedzialnością. Dzięki organizacjom udało się budować i pracować w międzysektorowych partnerstwach i realizować wiele różnorodnych zadań. Docenione zostało ogromne zaangażowanie organizacji przy prowadzeniu działań. Jako obszary wymagające poprawy wskazywano w szczególności obsługę administracyjną projektu (sprawne i terminowe rozliczenie projektu) i umiejętność korzystania z generatora projektów Witkac, w tym m.in. dostarczanie dokumentów aktualizacyjnych do oferty w określonym czasie, przekazywanie aktualnych informacji i komunikatów z przebiegu realizacji zadania, dotrzymywania terminów sprawozdawczych oraz rzetelność w rozliczaniu dotacji.

III.7. Wskaźniki monitoringu realizacji Programu w odniesieniu do szczegółowych celów współpracy

Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2018 zawierał listę wskaźników monitorujących stan współpracy z organizacjami pozarządowymi w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego w odniesieniu do szczegółowych celów współpracy.

Tabela nr 5. Wskaźniki monitoringu celów szczegółowych Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi w Gdańsku w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Cel 1.	Wzmocnienie zaangażowania organizacji działających na rzecz mieszkańców Gdańska w procesy projektowania lokalnego rozwoju i podejmowania decyzji oraz wzmocnienie ich potencjału:	Wartość
1.	liczba zespołów wspólnych, w tym zespołów dialogu obywatelskiego	68
2.	liczba organizacji podejmujących po raz pierwszy zadania publiczne w oparciu o dotacje	54
3.	liczba organizacji korzystających z dotacji	439
4.	liczba ofert złożonych w konkursach	927
5.	liczba umów, które nie zostały zrealizowane lub zostały rozwiązane przez Miasto z przyczyn zależnych od realizatora	8
6.	alokacja na zadania z zakresu wsparcia organizacji pozarządowych	120 000,00
7.	wielkość własnego wkładu finansowego i pozafinansowego, w tym wkładu osobowego organizacji w realizację zadań publicznych	finansowy: 4 262 194 zł pozafinansowy: 1 180 997 zł
Cel 2.	Zwiększenie udziału organizacji w realizację polityk publicznych	Wartość

1.	liczba umów zawartych w formie wsparcia oraz w formie powierzenia	wspieranie: 319 powierzenie: 178
2.	liczba umów zawarta na okres dłuższy niż 1 rok	81
3.	liczba umów zawartych na realizację zadań w poszczególnych obszarach zadaniowych	łącznie: 497
4.	liczba zadań, których realizację zlecono organizacjom	344
5.	wysokość kwot udzielonych dotacji w poszczególnych obszarach zadaniowych	łącznie: 55 481 241
6.	liczba organizacji korzystających z dotacji	439
7.	odsetek sumy kwot przydzielonych w stosunku do sumy kwot wnioskowanych	70,35%

Cel 3.	Wsparcie rozwoju lokalnej współpracy	Wartość
1.	liczba projektów realizowanych w partnerstwie Miasto-organizacje	13
2.	liczba ofert wspólnych złożonych w konkursach	11
3.	liczba lokalnych partnerstw na rzecz lokalnego rozwoju	34
Cel 4.	Rozwój potencjału wolontariackiego oraz aktywności prospołecznej	Wartość
1.	liczba osób zaangażowanych po stronie organizacji w realizację zadań publicznych, z podziałem na wolontariuszy i pracowników	wolontariusze: 3 900 pracownicy: 3 742
2.	wielkość własnego wkładu finansowego i pozafinansowego organizacji w realizację zadań publicznych, w tym wkładu osobowego	finansowy: 4 262 194 zł pozafinansowy: 1 180 997zł
3.	liczba wolontariuszy zarejestrowanych w bazie Regionalnego Centrum Wolontariatu	3049
4.	liczba wolontariuszy zaangażowanych w wydarzenia organizowane przez miasto i jego jednostki	4749
Cel 5.	Kształtowanie prozdrowotnych postaw mieszkańców i propagowanie zdrowego stylu życia (<u>z zakresu sportu powszechnego, przeciwdziałania uzależnieniom oraz ochrony i promocji zdrowia</u>)	Wartość
1.	liczba umów zawartych na realizację zadań w poszczególnych obszarach zadaniowych	sport: 168 przeciwdziałanie uzależnieniom: 75 zdrowie: 25
2.	wysokość kwot udzielonych dotacji w poszczególnych obszarach zadaniowych	sport: 3 698 902,00 przeciwdziałanie uzależnieniom 5 545 546 zdrowie: 926 894,00

3.	liczba ofert złożonych w poszczególnych obszarach zadaniowych	sport: 277 przeciwdziałanie uzależnieniom: 85 zdrowie: 49
4.	liczba beneficjentów w poszczególnych obszarach zadaniowych, z podziałem na grupy wiekowe: dzieci i młodzież (do 18r.ż.) osoby dorosłe (19-59 r.ż.), seniorzy (60+)	sport: 16 472 /7599 / 1387 przeciwdziałanie uzależnieniom: 2512/354/92 zdrowie: 17 872/3286/1412

Cel 6.	Rozwój integracji w dzielnicach	Wartość
1.	liczba domów sąsiedzkich i centrów lokalnych	23
2.	liczba portali dzielnicowych	5
3.	liczba imprez sąsiedzkich, integracyjnych w dzielnicach	253
4.	liczba uczestników imprez sąsiedzkich i integracyjnych w dzielnicach	19 325
Cel 7.	Budowa kompleksowego systemu wsparcia mieszkańców	Wartość
1.	wysokość kwot udzielonych dotacji w poszczególnych obszarach zadaniowych	łącznie: 55 481 241,00
2.	liczba beneficjentów zrealizowanych zadań, z podziałem na grupy wiekowe: dzieci i młodzież (do 18 r.ż.) osoby dorosłe (19-59 r.ż.), seniorzy (60+)	łącznie: 383 138,00 z dostępnych danych: do 18 r.ż.: 123 220 19-59 r.ż.: 185 282 60+: 59 799
3.	liczba umów zawartych na realizację zadań w poszczególnych obszarach zadaniowych	łącznie: 497
4.	liczba organizacji korzystających z dotacji	439

ROZDZIAŁ IV. WSPARCIE DZIAŁANIA ORGANIZACJI I AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ

Środowisko organizacji pozarządowych realizując zadania w obszarze działalności pożytku publicznego korzystało także z miejscowych zasobów lokalowych, ze środków dedykowanych wsparciu i rozwojowi organizacji oraz rozwojowi wolontariatu. Przygotowanie klimatu i rozwiązań organizacyjnych dla włączania wolontariuszy w działania jest niezwykle ważne.

Z drugiej strony pobudzanie aktywności społecznej, szczególnie w okolicy swojego miejsca zamieszkania, jest celem, które wyraźnie może wpłynąć na podwyższenie jakości życia

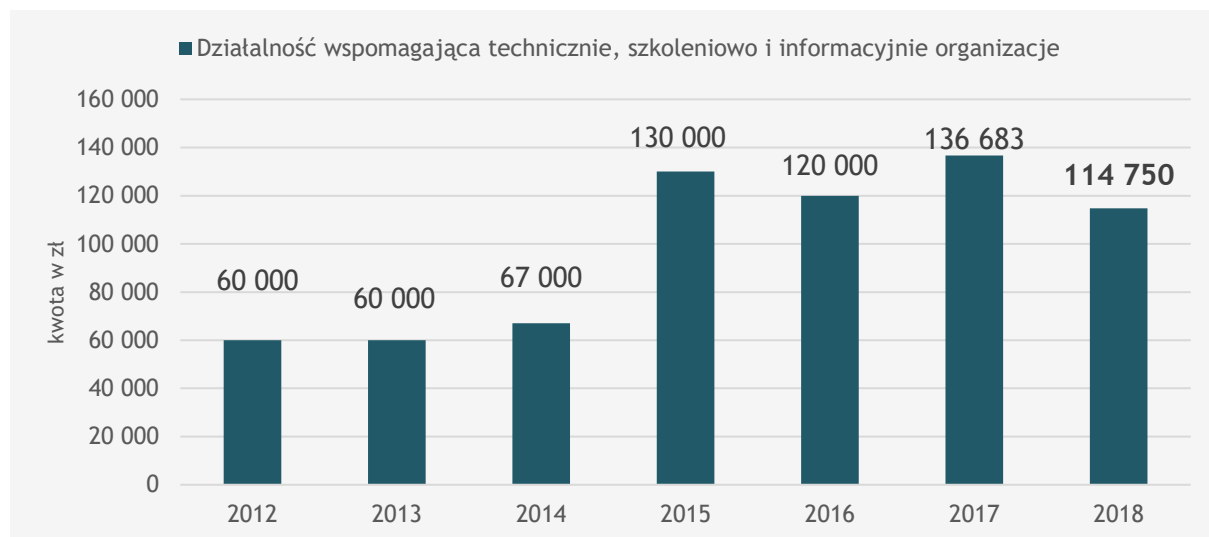
mieszkańców dzięki wpływowi na otoczenie. Partycypacja we wszelkiego rodzaju działaniach, opiniowanie czy planowana zmiana buduje poczucie odpowiedzialności i świadomości w zakresie możliwości wpływu mieszkańców na dzielnicę.

IV.1. Wsparcie techniczne, szkoleniowe i informacji organizacji

W 2018 roku w ramach obszaru współpracy określonego w Programie **działalność organizacji wspomagających technicznie, szkoleniowo i informacyjnie inne organizacje** dofinansowano 5 projektów na łączną kwotę 114.750,00 zł. Zrealizowane zadania obejmowały między innymi prowadzenie sekretariatu GROP, szkolenia dla liderów, organizację konferencji czy wsparcie NGO w zakresie szkoleń i zaplecza technicznego. Gdańskie Centrum Organizacji Pozarządowych w ramach wzmacniania potencjału gdańskich organizacji m.in. udzielało doradztwa specjalistycznego, prowadziło coaching rozwojowy dla dojrzałych organizacji oraz asystenturę dla młodszych podmiotów. Ponadto liderzy i animatorzy trzeciego sektora, mogli skorzystać z doradztwa i programu edukacyjnego w ramach projektu „Solidarność Codziennie” Europejskiego Centrum Solidarności.

Ponadto pracownicy Wydziału Rozwoju Społecznego UMG wraz z organizacjami, które mają w celach statutowych wsparcie nowych organizacji, na co dzień starają się sieciować i wykorzystywać istniejące zasoby w środowisku trzeciego sektora (dostępne lokale, otwarte zajęcia, bezpłatne poradnictwo itp.). W ramach dobrej współpracy przekazywano także amortyzowany sprzęt komputerowy z zasobów Urzędu Miejskiego, który był sprawny, a już nieprzydatny w pracy Urzędu.

Wykres nr 11. Wartość przekazanych środków w obszarze w Gdańsku w latach 2012 - 2018 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

W 2018 roku wydano kilka wydawnictw skierowanych do wszystkich mieszkańców Gdańska, szukającym informacji, które mogą wspierać ich inicjatywy społeczne:

- ✓ Aktywator Obywatelski. Szybka pomoc techniczna.
- ✓ Szkoła i przedszkole współpracy. Partnerstwo dla rozwoju. Przewodnik po gdańskiej edukacji.
- ✓ Działalność na rzecz rozwoju społecznego 2014 - 2018
- ✓ Zima w mieście 2018
- ✓ Pocieszek. Długi konsumpcyjne.
- ✓ Pocieszek. Poradnik spadkowy.
- ✓ Gdańsk dla seniorów. Informator 2017/2019

Szczególnie doceniany jest „Aktywator Obywatelski”, który w syntetycznej formie kieruje krok po kroku grupy nieformalne i młode organizacje, z jakich możliwości mogą skorzystać w Gdańsku. Wydawnictwa są bezpłatne i można je pobrać ze strony Miasta Gdańska: <http://www.gdansk.pl/urząd-miejski/wydział-rozwoju-społecznego/Materialy-Edukacyjne,a,2708>

IV.2. Udostępnianie lokali użytkowych

Organizacje pozarządowe mogą ubiegać się o przekazywanie lokali użytkowych na wynajem na preferencyjnych warunkach lub o ich użyczenie. Dotyczy to wyłącznie organizacji nie prowadzących działalności zarobkowej, przeznaczających uzyskiwane dochody na działalność statutową.

W Gdańsku określonym podmiotom nie prowadzącym działalności zarobkowej, przeznaczającym uzyskiwane dochody na działalność statutową (zastrzeżenie prowadzenia działalności nie zarobkowej nie dotyczy m.in. zakładów opieki zdrowotnej) przyznane zostało uprawnienie do wynajmu lokali użytkowych z zastosowaniem preferencyjnej stawki czynszu. W odniesieniu do m.in.: do stowarzyszeń, fundacji, organizacji działających w sferze pożytku publicznego, przy wynajmie stosuje się stawkę czynszu w wysokości - 10% stawki bazowej. W odniesieniu do organizacji posiadających status OPP - 5% stawki bazowej. W 2018 roku stawka bazowa, ustalona na podstawie przeprowadzonego badania rynku najmu wynosiła: w strefie prestiżu (ul. Długa i Długi Targ) 89,51 zł, a w pozostałej strefie 28,41 zł za m² powierzchni lokalu oraz 10,47 zł za m² powierzchni garażu.

Do grudnia 2018 zawarto 108 umów **najmu** lokali użytkowych - z zastosowaniem preferencyjnej stawki czynszu najmu, pod warunkiem złożenia przez dany podmiot oświadczenia o przyjęciu do realizacji obowiązku technicznego utrzymania i remontu lokalu. Podmioty miały również możliwość uzyskania komunalnego lokalu użytkowego w formie użyczenia w celu realizacji swoich celów statutowych. Użyczenie lokalu użytkowego następowało na okres 3 lat. Okres użyczenia mógł być przedłużony o kolejny okres do 5 lat, po uzyskaniu pozytywnej opinii właściwej Komisji Rady Miasta Gdańska. W 2018 roku oddano w **użyczenie** na rzecz organizacji pozarządowych łącznie 14 lokale użytkowe, w tym pięciu nowym użytkownikom. Łącznie z tytułu użyczenia 165 lokali na rzecz organizacji pozarządowych, Gmina utraciła potencjalnie możliwe do uzyskania przychody w wysokości 9.757.417.74 zł (z VAT) w skali roku.

Aktualnie obowiązuje Regulamin Użyczenia Lokali Komunalnych, stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 1648/18 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 25 września 2018 roku. W uzasadnionych przypadkach podmioty korzystające z komunalnych lokali użytkowych na preferencyjnych zasadach (użyczenie, preferencyjna wysokość najmu), za zgodą wynajmującego **mogą podnając część zajmowanego lokalu innym podmiotom, pod warunkiem przeznaczenia uzyskiwanych dochodów w całości na działalność statutową.**

Wydział Skarbu współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie udostępniania nieruchomości. Stan aktualny to 33 nieruchomości oddanych w użytkowanie 25 organizacjom na cele działalności pożytku publicznego. Ponadto dwie nieruchomości zostały przekazane stowarzyszeniom, tj. Stowarzyszeniu „Kupców Polanki” oraz Stowarzyszeniu Kupców Targowiska Gdańsk - Wrzeszcz, na cele prowadzenia targowisk miejskich.

W nieruchomościach oświatowych kontynuowano umowy użyczenia - 4 organizacje korzystają z użyczonych powierzchni w 4 szkołach na terenie Gdańska. Na rzecz działania Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie użycza 21 lokali i budynków organizacjom pozarządowym, w tym np. na prowadzenie mieszkań chronionych, prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, Osiedle „Sitowie”. Przez cały rok nieodpłatnie udostępniane były pomieszczenia na potrzeby spotkań organizacji pozarządowych i realizacji ich działań statutowych w budynkach Urzędu Miejskiego, jednostek miejskich, jak i sal budynków szkolnych.

W ramach Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego na rzecz osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym przekazywane są lokale mieszkalne z przeznaczeniem na mieszkania wspomagane i mieszkania ze wsparciem. Roczny limit lokali mieszkalnych, które przeznaczane są na cele programu wynosi 50 mieszkań. Część lokali mieszkalnych przeznaczanych na mieszkania wspomagane jest przekazywana z zasobu Miasta bezpośrednio organizacjom pozarządowym (m.in. Fundacja FOSA, Stowarzyszenie Przyjazna Dłoń, Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek, PSONI), które prowadzą w nich mieszkania wspomagane. Adresatami Programu są osoby i rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym, tj. między innymi: osoby w kryzysie bezdomności, osoby niepełnosprawne, seniorzy, ofiary przemocy domowej, wychowankowie pieczy zastępczej, rodziny z problemem bezradności opiekuńczo - wychowawczej.

Przykładem działania realizującego cele Programu Mieszkalnictwa jest Projekt Budowy i funkcjonowania domu ekologicznego ze wsparciem przy ul. Dolne Młyny 4C w Gdańsku.

IV.3. Wolontariusze w Gdańsku

Na przestrzeni ostatnich lat w Gdańsku wolontariat znacznie się rozwinął, stając się sposobem na włączanie mieszkańców w nurt codziennego, aktywnego współtworzenia rzeczywistości.

W roku sprawozdawczym, na wsparcie i promocję wolontariatu przekazano wg umów **498.737,55 zł**, z tego 65.000 zł na realizację 10 projektów szkoleniowych dla wolontariuszy

działających na potrzeby własne organizacji, oraz 176.737,55 zł na prowadzenie miejskiego centrum wolontariatu.

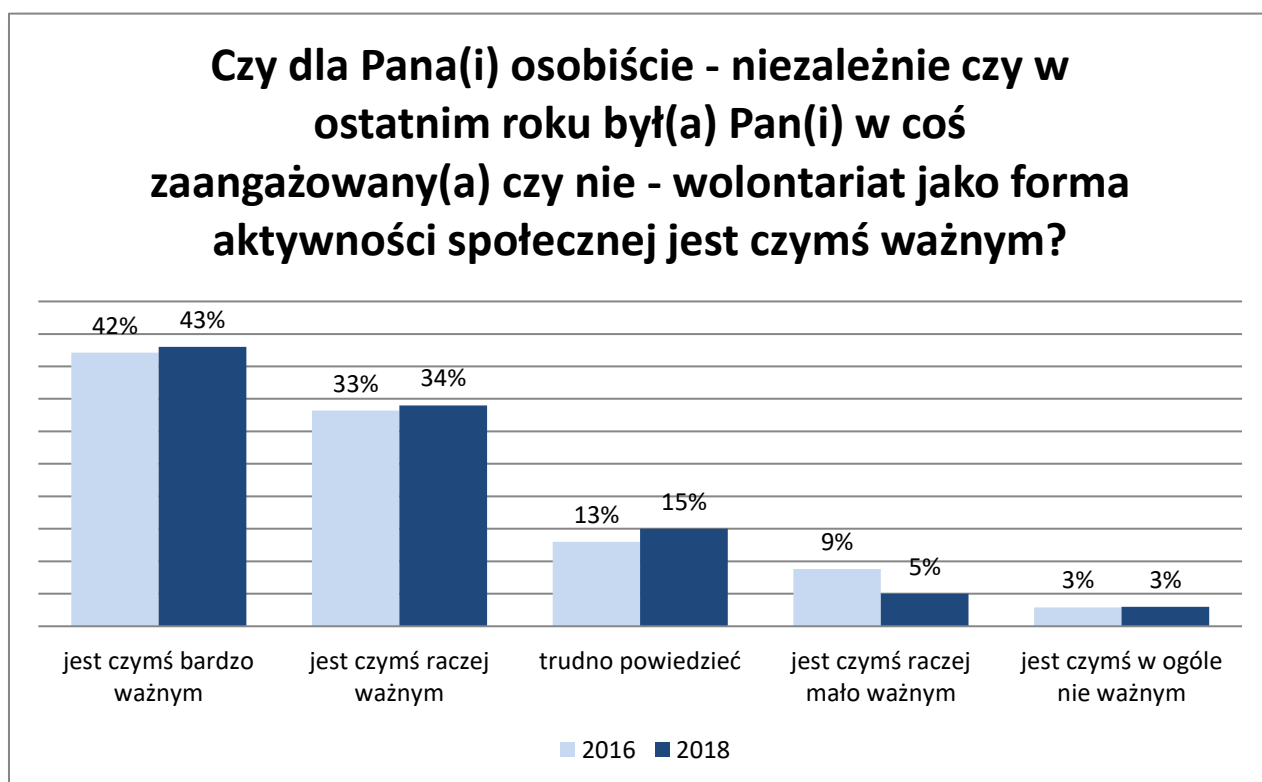
W 2018 roku tą pełniła organizacja Regionalne Centrum Wolontariatu (umowa trzyletnia od 2017 roku). Z założenia jest to miejsce kompleksowo zajmujące się promocją, planowaniem rozwoju wolontariatu, pośrednictwem pracy wolontarystycznej, szkoleniami wolontariuszy, a także realizacją projektu wolontariatu w przestrzeni publicznej Gdańska, czyli obsługą wolontarystyczną publicznych wydarzeń o charakterze sportowym, rekreacyjnym, turystycznym i promocyjnym.

Poniższa tabela oraz wyniki badania opinii publicznej, dowodzą, że rozwój i postrzeganie wolontariatu w Gdańsku niezmiennie zmienia się pozytywnie:

Tabela nr 6. Liczba wolontariuszy w Gdańsku (źródło: baza Regionalnego Centrum Wolontariatu)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba wolontariuszy podejmujących wolontariat za pośrednictwem Regionalnego Centrum Wolontariatu	2475	3566	4157	3563	4060	4749

Wykres nr 12. Opinia mieszkańców Gdańska na temat wolontariatu - zaangażowanie. (Źródło: Raport o Stanie Miasta 2018 r.)

Poniżej znajdują się kluczowe projekty, które mają wpływ na rozwój wolontariatu w Gdańsku:

Nazwa projektu Partnerstwo na rzecz Rozwoju Wolontariatu	Zakres projektu Partnerstwo stanowi platformę współpracy środowisk zajmujących się wolontariatem i umożliwia wspólne podejmowanie decyzji dotyczących planowanych kierunków i rozwoju wolontariatu w Gdańsku. Głównym efektem prac Partnerstwa w 2018 r. było opracowanie koncepcji i zrealizowanie Gdańskiego Tygodnia Wolontariatu 2018.
Gdański Tydzień Wolontariatu	W 2018 r. zorganizowano 3. edycję Gdańskiego Tygodnia Wolontariatu, w ramach którego odbyły się następujące wydarzenia: Fu III Gdański Tydzień Wolontariatu rozpoczęto 30 listopada o godzinie 18:00 na Energa Stadion Gdańsk Galą Wolontariatu. Podczas wydarzenia wręczone zostały nagrody dla laureatów konkursu „Aktywni w Mieście”. Na koniec tego uroczystego dnia odbyła się wspólna impreza integracyjna, podczas której uczestniczyło ponad 250 osób. Kolejnymi aktywnościami w ramach GTW była: Parada Wolontariuszy, 10 Inicjatyw Wolontariackich, akcja promocyjna wolontariatu w przestrzeni Miasta Gdańska, 8 szkoleń specjalistycznych wzmacniających wolontariuszy oraz wspólne malowanie muralu na bazie projektu Magdaleny Danaj. W ramach programu Wolontariatu Miasta Gdańska w 2018 r. wolontariusze działali podczas 121 akcji w przestrzeni publicznej i w wydarzeniach niekomercyjnych na terenie miasta Gdańska.
5 Lokalnych Centrów Wolontariatu	W 2018 r. działało 5 lokalnych centrów wolontariatu: na Stogach, w Nowym Porcie, na Oruni Dolnej, Biskupiej Górze i Dolnym Mieście - w ramach projektu „Zintegrowane Instytucje Terytorialne” (ZIT). Są to miejsca pośrednictwa wolontariatu na poziomie lokalnych społeczności, nastawione na animację społeczności i tworzenie środowiska do rozwoju wolontariatu lokalnego. Zintegrowane z miejskim systemem pośrednictwa wolontariatu, dają możliwość szerszego rozwoju jego idei na poziomie zarówno lokalnym, jak i ogólnomiejskim.
Zjedz z Seniosem	W 2018 przeprowadzono pilotaż projektu „Zjedz obiad z Seniosem” dotyczący wspólnych posiłków z samotnymi seniorami. Projekt ma na celu rozwój partnerstwa międzysektorowego, w ramach którego restauratorzy przekazują bezpłatne posiłki dla wolontariuszy i samotnych seniorów. Wolontariusze w ramach projektu odbierają posiłki i jedzą go wspólnie z seniorem, spędzając wspólnie czas. Projekt nacechowany jest indywidualnym podejściem zarówno do seniorów jak i wolontariuszy, łącząc obie strony na bazie wspólnych zainteresowań.
Termosfera	W 2018 r. rozwijano nowatorską formę rozwoju wolontariatu, zorganizowano pierwszą Galę rozdania nagród w ramach działania - „Termosfera dla szkolnych kół wolontariatu”. Mechanizm projektu opiera się na wprowadzeniu elementów grywalizacji w działania wolontariackie; uczniowie w grupach wykonują misje i różnego rodzaju zadania, dzięki którym otrzymują punkty i rywalizują ze sobą. Na potrzeby realizacji projektu uruchomiono stronę internetową: www.termosfera.com.pl , na której można śledzić dokonania poszczególnych grup.

Wykres nr 13. Wartość przekazanych środków w obszarze promocji i organizacji wolontariatu w Gdańsku w latach 2012 - 2018 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

W roku 2018 zaplanowano wartość dotacji na promocję i organizację wolontariatu zaplanowano w łącznej wysokości 500.000,00 zł, natomiast zgodnie z podpisanymi umowami, przekazano łącznie 498.737,55 zł. Organizacje pozarządowe wzmocniły realizację zadania publicznego w tym obszarze, poprzez zaangażowanie wkładu własnego zarówno finansowego jak i pozafinansowego w wysokości 219.007,22 zł (wkład finansowy stanowił 16%).

W okresie sprawozdawczym trwała trzyletnia umowa na wsparcie prowadzenia miejskiego centrum wolontariatu jako miejsca kompleksowo zajmującego się promocją, planowaniem rozwoju wolontariatu, pośrednictwem pracy wolontarystycznej, szkoleniami wolontariuszy, a także realizacją projektu wolontariatu w przestrzeni publicznej Gdańska, czyli obsługą wolontarystyczną publicznych wydarzeń o charakterze sportowym, rekreacyjnym, turystycznym i promocyjnym. W 2018 roku przekazano na to zadanie 176.737,55 zł Regionalnemu Centrum Wolontariatu w Gdańsku w ramach trwającej umowy.

działania.

W ramach marki **Wolontariat Miasta Gdańska**, kierunkowano działania na jej ugruntowanie, aby każda organizacja mogła korzystać z siły wspólnego przekazu jednocześnie zachowując swoją specyfikę i odrębność

działania. Warto podkreślić, iż wspólnie z licznymi organizacjami pozarządowymi wypracowano 6 głównych obszarów działania w obszarze wolontariatu takich jak: edukacja i wychowanie; kultura; zwierzęta i przyroda; sport i zdrowie; wolontariat w przestrzeni publicznej; pomocowy (pomoc ludziom). Ustalono, iż wspólnie z Miastem organizacje będą informować, promować oraz budować silną markę wolontariatu w Gdańsku, a jednym

z narzędzi, które do tego posłużył jest film pokazujący działania we wszystkich wyżej wspomnianych obszarach stworzony wspólnie przez organizacje.

Po raz trzeci odbył się Gdański Tydzień Wolontariatu. Jest to wspólna inicjatywa gdańskiego środowiska osób i organizacji związanych z wolontariatem. W ramach GTW między innymi przeprowadzono specjalistyczne szkolenia, prowadzono kampanię na rzecz promocji wolontariatu oraz zorganizowano imprezę integracyjną dla gdańskich wolontariuszy.

Rok 2018 to także rozwój Programu Wolontariatu Pracowniczego w Urzędzie Miejskim w Gdańsku. Zgodnie z założeniem programu rozwijamy trzy główne kierunki działania w postaci: wolontariatu akcyjnego (zbiórki, wspólne akcje na rzecz organizacji i mieszkańców), wolontariatu kompetencyjnego (nauka tańca seniorów w domu sąsiedzkim) oraz Baza Ofert (zachęcamy do aktywności poza pracą i działania jako wolontariusz). Program Wolontariatu Pracowniczego Urzędu Miejskiego w Gdańsku ma na celu wspieranie i rozwój aktywności obywatelskiej pracowników poprzez pomaganie innym, włączanie się z zaangażowaniem w życie społeczne Miasta oraz promowanie postaw prospołecznych. Program dzięki licznym wielokierunkowym działaniom przyczynia się do integracji, współpracy międzysektorowej, tworzenia kapitału społecznego oraz sieci powiązań z partnerami i podmiotami działającymi w różnych obszarach tkanki miejskiej. Partnerem Urzędu w tym programie jest Regionalne Centrum Wolontariatu. W ramach programu zrealizowano m.in. konkurs na mini granty na własne inicjatywy pracowników, liczne zbiórki, akcję liczenia pieniędzy podczas WOŚP, akcję wsparcia punktu odżywczego podczas imprezy „4 Gdańsk Maraton”, malowanie oraz pielenie w siedzibie PSONI, akcję „Każdy Może Pomóc” we współpracy z MOPR, goszczenie dzieci z Mierucina (miejscowość poszkodowana w wicherze) czy projekt Aktywny Urząd.

IV.4. Gdańskie Fundusze

Gdańskie Fundusze stanowią innowacyjne narzędzie aktywizacji grup nieformalnych - liderów i organizacji, które chcą zorganizować projekt lub inicjatywę ukierunkowaną na rozwój społeczności. Gdańskie Fundusze rozwijają się od 2013 roku i skierowane są obecnie do młodzieży, seniorów, innowatorów i grup sąsiedzkich. Samorząd postanowił zlecić zadanie operatorom z sektora organizacji pożytku publicznego (oprócz funduszu w ramach „Otwarty IKM”), co spowodowało uproszczenie formalności oraz pojawienie się nowych grup aktywnych mieszkańców aplikujących do funduszu senioralnego i sąsiedzkiego. Dzięki Gdańskim Funduszom, aktywni mieszkańcy mogą uczestniczyć w życiu społeczności, kreatywnie planować swoje działania, rozwijając swoje dotychczasowe pasje albo poszukując nowych. Dzięki Funduszom wsparto również młode organizacje pozarządowe, poprzez w szkolenia merytoryczne z przygotowywania i realizacji projektu oraz użytkowania programu do obsługi projektu. Gdański Fundusz „INNaczej” natomiast służy finansowaniu innowacyjnych inicjatyw, pomagających rozwiązać rzeczywiste problemy na poziomie dzielnicy lub całego Gdańska, w sposób inny niż robiono to dotychczas. W ramach działań funduszu, potencjalni innowatorzy lub grupy innowatorów mogą liczyć na różnorodną pomoc, merytoryczną, infrastrukturalną i finansową. Wsparcie inicjatyw oddolnych w obszarze kultury odbywa się w ramach programu „Otwarty IKM” skierowanego do organizacji pozarządowych, mieszkańców Gdańska i Metropolii, aktywistów, animatorów kultury i grup

nieformalnych, dzięki któremu każdy może zrealizować swój pomysł na działanie kulturalne, społeczno - kulturalne czy edukacyjne w sieni Instytutu Kultury Miejskiej. IKM zapewnia wsparcie merytoryczne pracowników instytucji oraz, w razie potrzeby, finansowe w wysokości do 500 zł na jedną inicjatywę.

W dalszej części przyjrzymy się bliżej każdemu z nich:

Gdański Fundusz Sąsiedzki zafunkcjonował po raz pierwszy w 2018 roku. Wraz z Gdańskim Funduszem Młodzieżowym oraz Gdańskim Funduszem Senioralnym mają za zadanie pobudzać aktywność społeczną Gdańszczanek i Gdańszczan. Celem Funduszu jest zwiększenie zaangażowania mieszkańców Miasta w inicjatywy podejmowane na rzecz szeroko pojętego dobra wspólnego, dziejącego się w konkretnych dzielnicach naszego Miasta. W ramach Funduszu można się ubiegać o jeden z następujących rodzajów dofinansowania:

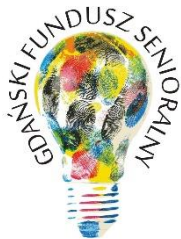

- ✓ mini-grant do 500 zł na działania realizowane przez grupę nieformalną;
- ✓ grant do 5000 zł na działania realizowane przez organizację pozarządową lub podmiot wskazany w paragrafie 3 ust 3 Ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie.

Dofinansowanie można przeznaczyć na 4 typy inicjatyw realizowane w obszarach:

- Typ 1. Inicjatywy wpisujące się w obchodów Gdańskich Dni Sąsiadów;
- Typ 2. Organizacja imprez/spotkań o charakterze integracyjnym (realizowanymi poza Gdańskimi Dniami Sąsiadów);
- Typ 3. Wspieranie inicjatyw prorodzinnych (np. kluby rodzica, kluby mam);

Gdański Fundusz Młodzieżowy - jego głównym celem jest aktywizacja młodych ludzi mieszkających w Gdańsku, działających zarówno w grupach nieformalnych, jak i organizacjach pozarządowych. Młodzi ludzie (13-24 lata) mieli możliwość urzeczywistnić własne pomysły, które najczęściej były odpowiedzią na potrzeby wybranego przez nich środowiska, jednocześnie zwiększali własną aktywność wobec środowiska lokalnego. Ponadto, realizowane pomysły były odzwierciedleniem ich pasji. Pośrednio, dzięki Funduszowi wsparto organizacje pozarządowe w formie szkolenia merytorycznego z przygotowywania i realizacji projektu. W ramach funduszu stworzono zasady przyznawania dofinansowania inicjatywom przygotowanym i realizowanym przez młodzież na rzecz młodzieży lub lokalnych społeczności, wyłoniono najlepsze inicjatywy oraz zapewniono im obsługę finansową i administracyjną. W 2018 roku odbyły się 4 nabory wniosków, w którym dofinansowano 53 projekty (dotacje 500zł lub 5000 zł), w których skierowano działania do młodzieży i dzieci w liczbie 3918 osób. Bezpośrednim realizatorem Funduszu było Stowarzyszenie „Morena”. Kwota dotacji wyniosła 117.675 zł.

Od czterech lat gdańscy seniorzy - osoby w wieku powyżej 60. roku życia mogą aktywnie uczestniczyć w życiu społeczności, kreatywnie planować swoje działania, rozwijając swoje dotychczasowe pasje albo poszukując nowych, uzyskując na ich realizację dofinansowanie do wysokości 500 zł lub 5000 zł w ramach **Gdańskiego Funduszu Senioralnego**. Projekt oferuje nie tylko dofinansowanie pomysłu, ale także udział w szkoleniu dotyczącym realizowania inicjatyw, pomoc i doradztwo przy realizacji pomysłu oraz spotkania integracyjne dla autorów pomysłów. W 2018 roku wpłynęło 184 inicjatyw (najwięcej po środki 500zł - 165 wniosków) senioralne, a dofinansowanych zostało 99 z nich. Celem Funduszu było dofinansowanie pomysłów zaproponowanych przez seniorów, musiały być one skierowane na aktywizację i integrację środowiska oraz wpływać na poprawę jakości życia seniorów. Projekt prowadziło Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku, Kwota dotacji wyniosła 147 675,00 zł w ramach dotacji Miasta Gdańska na zadanie Gdański Fundusz Senioralny.

Tabela nr 7. Wartość środków wnioskowanych i przekazanych w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań w Funduszu Sąsiedzkim, Młodzieżowym i Senioralnym w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Lp.	Nazwa funduszu	Kwota wnioskowanej dotacji (zł)	Kwota przyznanej dotacji (zł)	Odsetek kwot przyznanych do wnioskowanych
	RAZEM	567 000,00	351 057,18	61,91%
1.	Gdański Fundusz Sąsiedzki	151 000,00	137 257,49	90,8 %
2.	Gdański Fundusz Młodego Gdańczyka	218 500,00	94 972,13	43,4 %
3.	Gdański Fundusz Senioralny	197 500,00	118 827,56	60,16%

Rok 2018 był kolejnym rokiem testowania systemu wspierania innowacji społecznych pod marką INNaczej. Kontynuowano pilotażowy Fundusz Innowacji Społecznych INNaczej, którego operatorem w tym roku była Fundacja Inicjowania Rozwoju UP Foundation. W wyniku naboru zgłoszono 30 pomysłów na zmianę społeczną w Gdańsku. Po wstępnej selekcji na tzw. mixer zaproszono autorów 15 projektów, z którym komisja wyłoniła 6 projektów do dalszego procesu wsparcia w tym 4, które otrzymały grant w kwocie 6 tys. zł na realizację pilotaży zgłoszonych przedsięwzięć. W skład komisji weszło dwóch przedstawicieli Miasta Gdańska, przedstawiciele operatora i partnerów: UP Foundation, firmy 2 PI Media, Regionalnego Centrum Wolontariatu, Inkubatora Starter, Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej Dobra Robota oraz niezależny ekspert.

Po zakończonym procesie szkoleniowo doradczym opartym na metodzie design thinking, jedno z projektów początkowo

objętym tylko wsparciem merytorycznym, otrzymał grant a drugi podjął decyzję w wycofaniu się przedsięwzięcia.

W 2018 roku zakończył prace zespół roboczy: Lokalna Grupa Urbact projektu Boostinno, która wypracowała projekt lokalnej polityki wspierającej innowacje społeczne - Model Wspierania Innowacji Społecznych w Gdańsku.

Rok 2018 był kolejnym rokiem realizacji projektu „Otwarty IKM” skierowanego do organizacji pozarządowych, mieszkańców Gdańska i Metropolii, aktywistów, animatorów kultury i grup nieformalnych, dzięki któremu każdy może zrealizować swój pomysł na działanie kulturalne, społeczno - kulturalne czy edukacyjne w sieni Instytutu Kultury Miejskiej. IKM zapewnia wsparcie merytoryczne pracowników instytucji oraz, w razie potrzeby, finansowe w wysokości do 500 zł na jedną inicjatywę.

Od stycznia do grudnia 2018 roku Organizatorzy z Gdańska i metropolii znaleźli w Instytucie Kultury Miejskiej miejsce dla swoich 84 projektów i pomoc w ich realizacji. W tym okresie zrealizowano: spotkania podróżnicze, o sztuce, filozofii, ekologii, warsztaty dla dzieci, dorosłych, seniorów, pokazy filmowe, koncerty i działania performatywne. Wykonawcami tych przedsięwzięć były organizacje trzeciego sektora, takie jak: Fundacja „Instytut Globalnej Odpowiedzialności”, Stowarzyszenie Instytut Czasu, Fundacja „Piękne Drzewo”, Pracownia Inicjatyw Społecznych „DYM”, Stowarzyszenie Dobrych Wiadomości, Fundacja Kultury Przestrzeni „Zobaczyć na nowo”, Stowarzyszenie „PROM*Kultura, Fundacja trzy czte ry!, Fundacja im. Helen Keller, Fundacja Pomysłodalia, Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Pomorska Jednostka Towarzystwa Pomocy Głuchoniewidomym a także osoby indywidualne.

ROZDZIAŁ V. KOMUNIKACJA I PROMOCJA

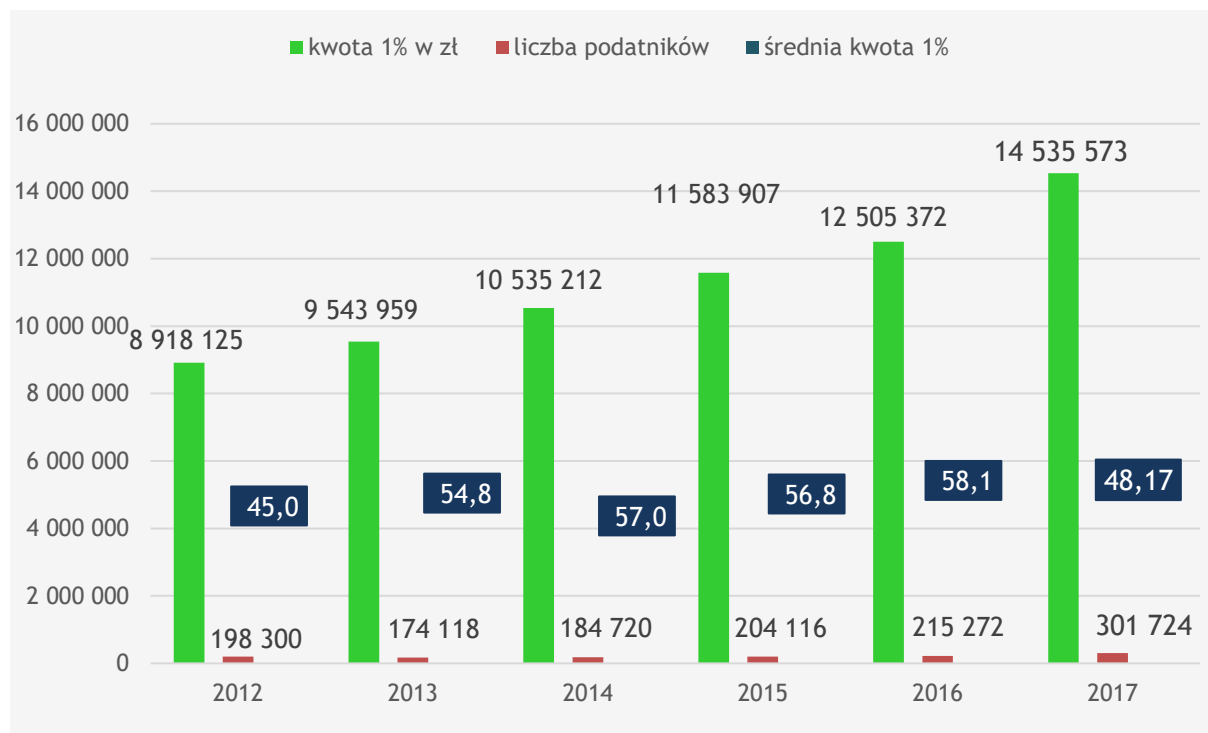
Miasta Gdańsk aktywnie włącza się w promocję działających na rzecz mieszkańców organizacji poprzez stałe informowanie o inicjatywach, wydarzeniach, ważnych liderach czy systemie wsparcia realizowanym przez organizacje. Ponadto, strony internetowe Miasta były otwarte na umieszczanie informacji dla i o organizacjach.

V.1. Podaruj 1% swojego podatku Gdańskim Organizacjom Pożytku Publicznego

Jak co roku Miasto Gdańsk prowadziło kampanię promocyjną Podaruj 1% swojego podatku Gdańskim Organizacjom Pożytku Publicznego, której celem było zachęcenie gdańszczan do przekazania swojego 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w rocznym sprawozdaniu z osiągniętych dochodów w roku poprzednim na rzecz organizacji pożytku publicznego działających na rzecz mieszkańców Gdańska. W ramach kampanii udostępniano informacje na stronach gdansk.pl, w mediach społecznościowych, informowano poprzez plakaty

rozwieszane w wielu miejscach, w tym w citylight'ach na przystankach komunikacji miejskiej.

Wykres nr 14. 1% podatku dochodowego przekazanego w Gdańsku w latach 2012 - 2017
(Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego w Gdańsku na podstawie danych z Izby Skarbowej w Gdańsku).

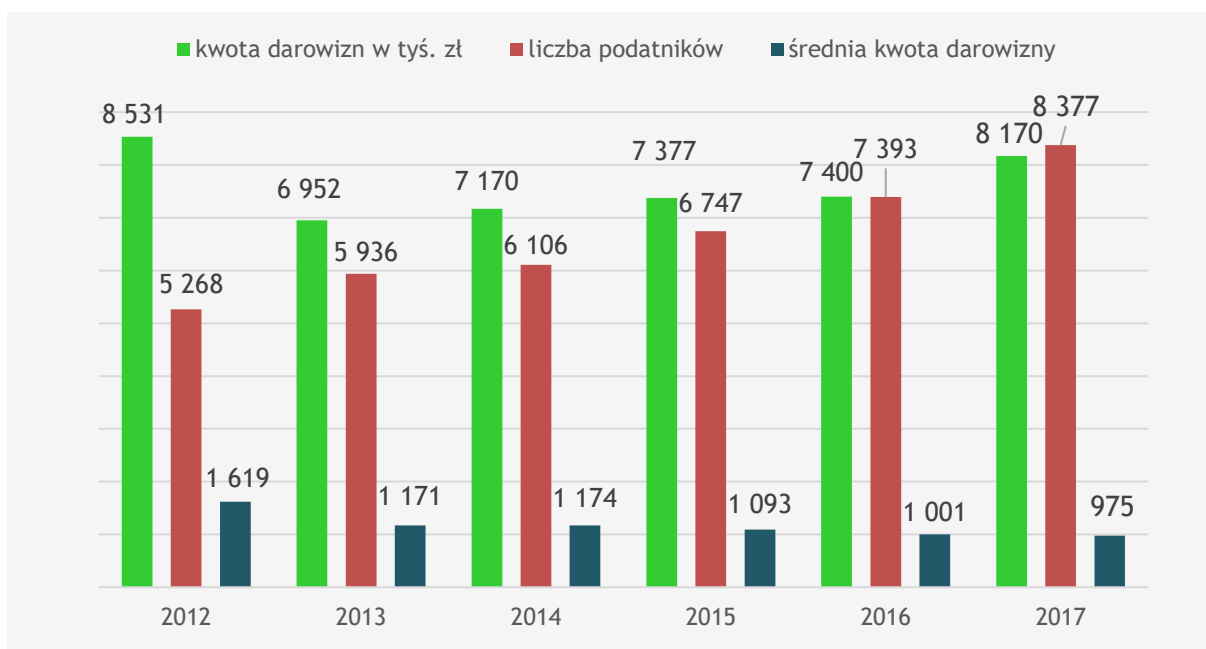
W momencie sporządzenia sprawozdania, aktualnie były znane dane za 2017 rok. W 2017 roku do otrzymania środków uprawnionych było 208 organizacji posiadających status organizacji pożytku publicznego. Z dostępnych danych w zakresie rozliczenia 2017 roku podatnicy z terenu Gdańska przekazali organizacjom 14.535.573,00 (w 2016 r -12.505.372 zł), co stanowiło 89,4% możliwej kwoty do przekazania. Na uwagę zasługuje fakt, iż w porównaniu z rokiem poprzednim kolejny rok kwota przekazanego podatku wzrosła o ponad 16%. Nie mniej budowanie świadomości wśród mieszkańców o znaczeniu 1% oraz kontynuowanie kampanii promocyjna Podaruj 1% swojego podatku Gdańskim Organizacjom Pożytku Publicznego, wydaje się nadal zasadne.

V.2. Darowizny

Kwota darowizn stanowiących odliczenia od dochodu, które nie wchodzą w zakres 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego znana jest za rok 2017, i wyniosła w 8.170.386 zł i była wyższa o 10,4% od kwoty w roku poprzednim. Obserwuje się tendencję

wzrostową liczbę podatników udzielających darowizn, o 13,3% do 8 377 osób w porównaniu z 2016 rokiem. Wysokość średniej kwoty darowizny przekazanej przez podatnika była najniższa w prezentowanym okresie i wyniosła 975 zł (dla porównania w 2016: 1001 zł).

Wykres nr 15. Darowizny w Gdańsku w latach 2012 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego w Gdańsku na podstawie danych z Izby Skarbowej w Gdańsku).

V.3. gdansk.pl

Jednym z narzędzi przekazywania informacji i promocji działań sektora pozarządowego w 2018 roku była strona internetowa www.gdansk.pl w zakładce Organizacje pozarządowe. Aktualny adres to: www.gdansk.pl/puls-miasta#ngo oraz strona internetowa <http://www.dlagdanzczan.pl/>. Obie strony są współredagowane przez pracowników Referatu Współpracy Lokalnej i Innowacji Społecznych Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego i zawierała informacje o otwartych konkursach ofert wraz z całą procedurą prowadzoną przez wydziały oraz jednostki organizacyjne Miasta, programach współpracy, sprawozdaniach z ich realizacji, a także pozostałych istotnych informacjach z zakresu współpracy sektora publicznego ze społecznym. Publikowano w nich również informacje o aktualnych inicjatywach organizacji pozarządowych, co sprzyjało ich promocji.

Portal poddawany był stałym zmianom dostosowującym go do aktualnych potrzeb - obecnie na pierwszej stronie znajduje się wiele tematów społecznych i działań organizacji pozarządowych na terenie Miasta. Na stronie publikowane są również protokoły

z posiedzeń Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego w zakładce <http://bip.gdansk.pl/prezydent-miasta/gdanskie-rady/Gdanska-Rada-Dzialalnosci-Pozytku-Publicznego,a,2655>. Serwisem wzmacniającym przekaz w portalu społecznościowym jest profil Dla Gdańszczan - informacje, porady, wsparcie www.facebook.com/dlagdanszczan/

Organizacje posiadały możliwość szerszego przedstawienia swoich projektów - szczególnie zasługujących na uwagę poprzez umieszczenie ich w dedykowanej zakładce Projekty gdańskich NGO na stronie internetowej Miasta. Projekty obejmują wiele obszarów m.in. inicjatywy społeczne, w tym inicjatywy seniorów, edukację, wydarzenia kulturalne, projekty na rzecz środowiska naturalnego, które były szczególnie ciekawe lub społecznie pożyteczne. Przedstawiane dobre praktyki mogą stać się inspiracją dla innych organizacji pozarządowych.

V.4. Mailing oraz newsletter

Celem poprawienia efektywności docierania rozpowszechnianych za pomocą mailingu informacyjnego stosuje się Newsletter Gdańskich NGO.

Organizacje przesyłają informacje o organizowanych przez siebie wydarzeniach na dedykowany adres e-mail: ngo-info@gdansk.gda.pl. Z przesyłanych wiadomości tworzony jest cotygodniowy Newsletter, rozsyłany do kilkuset organizacji pozarządowych zarejestrowanych w bazie organizacji prowadzonej przez Urząd oraz bezpośredni zapisanych do bazy mailingowej za pomocą strony gdansk.pl (stan na 31 grudnia 2018 roku - 705 aktywnych rekordów). Priorytetowe informacje rozsyłane są jako pojedyncze wiadomości. Obszary tematyczne zawierane w newsletterze:

- ✓ wydarzenia kulturalne,
- ✓ szkolenia i warsztaty z różnych obszarów,
- ✓ prelekcje i wydarzenia edukacyjno - historyczne,
- ✓ informacje o projektach europejskich przeznaczonych dla organizacji pozarządowych,
- ✓ informacje o konkursach grantowych ogłaszanych przez inne jednostki administracji publicznej np. Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Pomorski Urząd Wojewódzki,
- ✓ promocja wolontariatu,
- ✓ wydarzenia z zakresu profilaktyki zdrowotnej.

Oprócz promocji działań samych organizacji pozarządowych, w przesyłanych wiadomościach informowano także o:

- ✓ wydarzeniach, których głównym organizatorem było Miasto Gdańsk,
- ✓ otwartych konkursach ofert ogłaszanych przez Prezydenta Miasta.

Podobną funkcję informacyjną, posiada profil Dla Gdańszczan - informacje, porady, wsparcie www.facebook.com/dlagdanszczan/

V.5. Nagroda Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego

Co roku organizowana jest Gala Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego. Nagroda wręczana jest w trzech kategoriach: dla Gdańskiej Organizacji Pozarządowej Roku, Nagrody Gdańskiego Darczyńcy Roku oraz Gdańskiego Społecznika Roku.

Nagrody przyznawane są za znaczące osiągnięcia na rzecz Gdańska i jego mieszkańców oraz rozwoju sektora organizacji pozarządowych, za udzielanie wsparcia finansowo-rzeczowego potrzebującym mieszkańcom Miasta oraz za zaangażowanie w działalność społeczną, jak również przyczynianie się do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Nagrody są formą promocji oraz docenienia społecznych działań organizacji pozarządowych i mieszkańców Miasta. W roku 2016 w ramach kategorii Gdańskiego Społecznika Roku, utworzono nowe wyróżnienie dla Młodzieżowego Społecznika Roku.

W 2018 roku Nagrodą Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego uhonorowano organizacje oraz osoby fizyczne za osiągnięcia w 2017 roku. Laureatem nagrody głównej w kategorii **Organizacja Pozarządowa Roku 2017** zostało **stowarzyszenie Rodzin PELIKAN** - za prowadzenie intensywnej kampanii społeczno-edukacyjnej „Dziecko w rozwodzie. Dostrzec. Zrozumieć. Wesprzeć” pod patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka i Prezydenta Miasta Gdańska.

Dwa wyróżnienia w kategorii Organizacja Pozarządowa Roku (nagrody pieniężne po 3 tys. zł PLN) przyznano: **Fundacji Vivadental** - za pomoc w leczeniu i diagnostyce stomatologicznej dzieci. Fundacja prowadzi działania pomocowe i edukacyjne; oraz **Stowarzyszeniu Teatralnemu INGENIUM** - za realizację spektakli musicalowych wykonywanych przez dzieci i młodzież, dających szansę każdemu zdolnemu dziecku, które kocha tańczyć, śpiewać, występować.

Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego w kategorii **Darczyńcy Roku 2017** (nagroda honorowa) przyznano: **Aleksandrze Kociałkowskiej** - za finansowe wspieranie statutowej działalności Europejskiej Fundacji Ochrony Zabytków.

Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego w kategorii **Społecznika Roku 2017** (nagroda rzeczowa): **Katarzynie Romanowskiej i Jakubowi Jastrzębskiemu** - za integrację rodziców z kilkudziesięciu gdańskich szkół wokół Amatorskiej Ligi Siatkówki Rodziców, inicjatywy bez precedensu w całej Polsce. Wyróżnienie dla **Młodzieżowego Społecznika** w kategorii Społecznika Roku 2017 (nagroda rzeczowa) przyznano: **Gai Jachlewskiej** - za ogromne zaangażowanie, życzliwość, bezinteresowność i kreatywność w działaniach społecznych. Ponadto Kapituła konkursu zdecydowała o przyznaniu **Nagrody Specjalnej dla Pani Beaty Matyjaszczyk** za całokształt. Jest nie tylko wieloletnią przewodniczącą Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych (w roku 2017 Rada obchodziła 15. lecie działania) oraz współprzewodniczącą Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego obecnej kadencji, instruktorką Związku Harcerstwa Polskiego, ale także inicjatorką powstania i członkinią innych NGO`ów działających w Gdańsku.

V.6. Patronat honorowy Prezydenta Miasta Gdańska

Jako element promocyjny w roku 2018 Prezydent Miasta Gdańska przyznawał patronaty honorowe dla działań podejmowanych zarówno przez lokalne organizacje pozarządowe jak i krajowe, realizujące działania na poziomie Miasta. Były to wydarzenia typu: festyny, konkursy, szkolenia, warsztaty, wydarzenia sportowe, sympozja, konferencje, targi, konkursy, szkolenia, warsztaty, akcje i inne. Łącznie spośród 383 złożonych wniosków, przyznano 340 patronatów, w tym podmiotom działającym w sferze pożytku publicznego. W przypadku współfinansowania przedsięwzięcia ze środków Miasta Gdańska, inicjatywa jest wyłączona z możliwości wnioskowania o przyznanie patronatu honorowego Prezydenta Miasta Gdańska.

V.7. Kampania „Łączy nas Gdańsk”

Miasto Gdańsk wspólnie z partnerami społecznymi zainicjowało kampanię "Łączy nas Gdańsk", która szuka między ludźmi tego co wspólne, jednoczące i budujące mosty. Według tej strategii, Gdańsk jest promowany jako miasto różnorodne, w którym spotykają się ludzie z różnymi perspektywami, korzeniami i potrzebami a jednocześnie miasto dające możliwości odnalezienia miejsc styku.

W ramach tej akcji promowane są wydarzenia i inicjatywy gdańskich organizacji, które ujmują różne perspektywy mieszkańców i mieszkanki Gdańska, są wrażliwe na mniejszości, organizowane z uwzględnieniem specjalnych potrzeb grup defaworyzowanych. Nagłaśniane są przejawy solidarności międzyludzkiej, wspólnych działań opartych na współpracy, szacunku i pasji, które stawiają na dialog i inspirują do budowania zrozumienia dla innych ludzi, kultur i przekonań.

W ramach kampanii organizowany jest raz do roku, w maju, Dzień Różnorodności w ramach

Światowego Dnia Różnorodności Kulturowej, w partnerstwie z klubem kontenerowym 100cznia.

ROZDZIAŁ VI. PODSUMOWANIE, WYZWANIA NA PRZYSZŁOŚĆ

VI.1. Wnioski

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest uznawana za szczególnie ważną w Gdańsku. Odbyna się ona w sferze finansowej, jak i pozafinansowej w różnorodnej formie. III sektor traktowany jest jako równorzędny partner w dostarczaniu usług, przede wszystkim społecznych oraz zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Gdańska w sferze działalności pożytku publicznego, która jest działalnością społecznie użyteczną, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Według dostępnych danych liczba organizacji na terenie Gdańska wzrastała w ostatnich latach, nie mniej w 2018 roku odnotowano zmianę tej tendencji i spadek liczby stowarzyszeń oraz fundacji odpowiednio o 14% i 2,64%. W grudniu 2018 roku zarejestrowanych w Gdańsku było 2040 podmiotów trzeciego sektora (Główny Urząd Statystyczny)

Podkreślić trzeba doświadczenie i szeroką wiedzę specjalistyczną członków i przedstawicieli organizacji, do której samorząd często się odwołuje. Organizacje zapraszane są do konsultowania aktów prawa miejscowego oraz innych dokumentów strategicznych i programowych Miasta. Biorą udział w wypracowywaniu zasad realizacji przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia działania organizacji i ich celów statutowych oraz ich beneficjentów. Na uwagę zasługuje również powołanie uchwałą Rady Miasta Gdańskiej Rady ds. Seniorów, jest to już drugi zespół opiniotwórczy, wspierający działania miasta na rzecz efektywnej i dojrzałej polityki senioralnej w Gdańsku

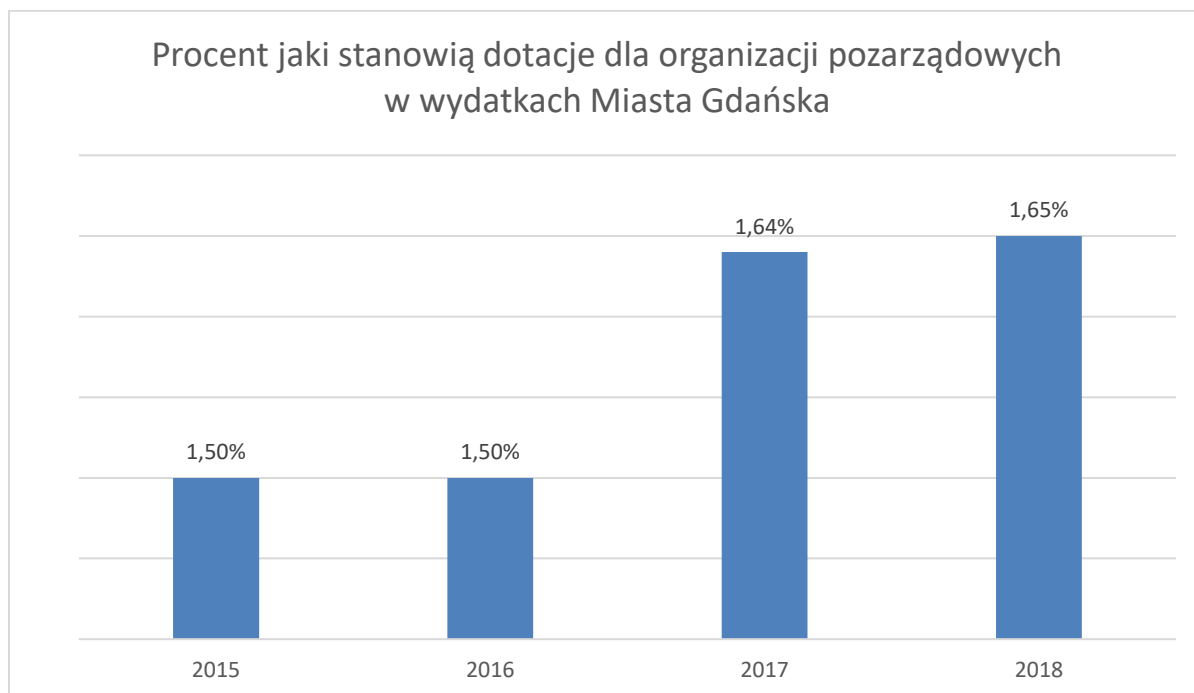
Kluczową rolę we współtworzeniu polityk publicznych przy udziale organizacji pozarządowych pełni Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego, która jest połączonym forum sektora publicznego oraz społecznego o charakterze inicjatywnym i doradczo-opiniującym w zakresie pożytku publicznego.

Miasto Gdańsk zapraszało do zawierania partnerstw w ramach planowanych projektów własnych, jak i przyjmowało zaproszenia do projektów inicjowanych przez organizacje, kontynuowało też współpracę w realizowanych przedsięwzięciach. Były to m.in. projekty Boosting Social Innovation, oraz „CHANGE! - społeczne planowanie usług publicznych” realizowane w ramach programu URBACT III (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego), Metropolitalny System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej - komponent aktywnej integracji oraz Metropolitalny System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej - komponent usług społecznych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych na terenie Gdańska, GPS - Gotowość, Praca, Samodzielność oraz Gdański model deinstytucjonalizacji usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

W zakresie współpracy finansowej w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego oraz ustawy o zdrowiu publicznym kwota przekazywanych dotacji systematycznie rośnie - w 2017 roku 47.932.264 zł, natomiast w 2018 roku jest ona jeszcze wyższa i wyniosła 55.546.244,00 zł. Kwota ogólna stanowiła 1,65% (wartość zbliżona do 2017 roku) zrealizowanych wydatków Miasta wynoszących w 2018 roku 3.355.012.958 zł. Udział dotacji w wydatkach Gdańska, jest zbliżony do średniej jaką obserwujemy w miastach Unii Metropolii Polskich.

Organizacje realizowały zadania publiczne wykorzystując środki finansowe w wysokości 55.913.347,42 zł przekazane w innych trybach tj. w ramach subwencji oświatowej, ustawy o sporcie, ustawy Prawo zamówień publicznych, zlecania zadań i udzielania dotacji na zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

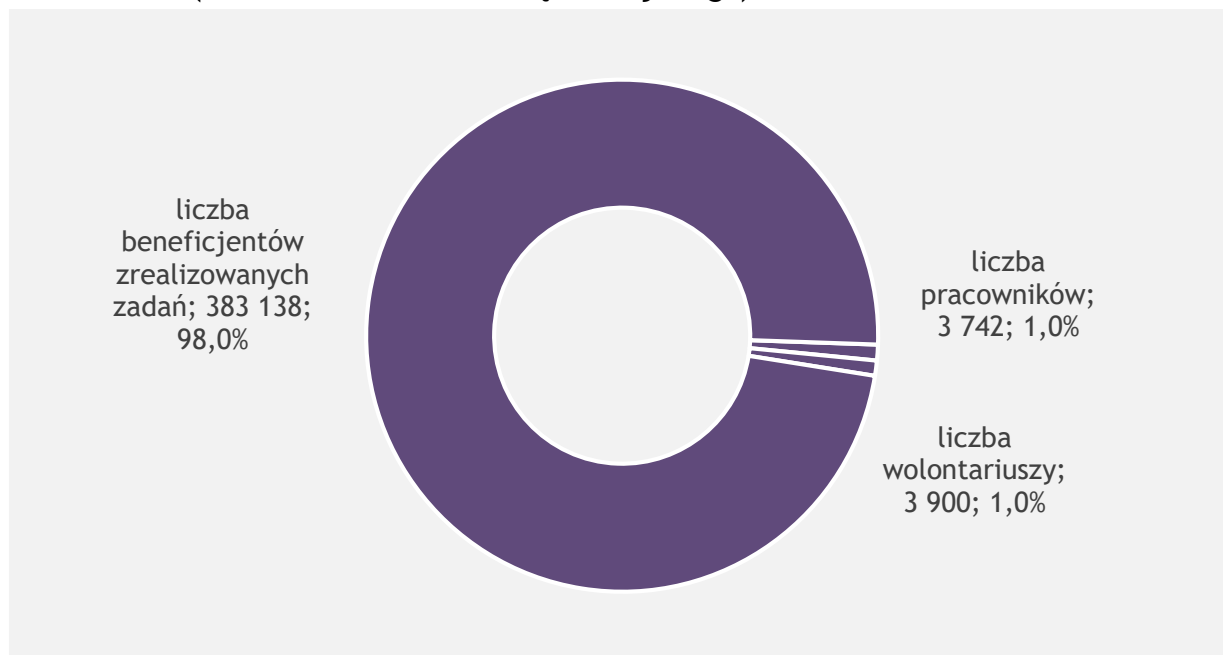
Wykres nr 16. Udział procentowy dotacji przekazywanych organizacjom pozarządowym w wydatkach Miasta Gdańska (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

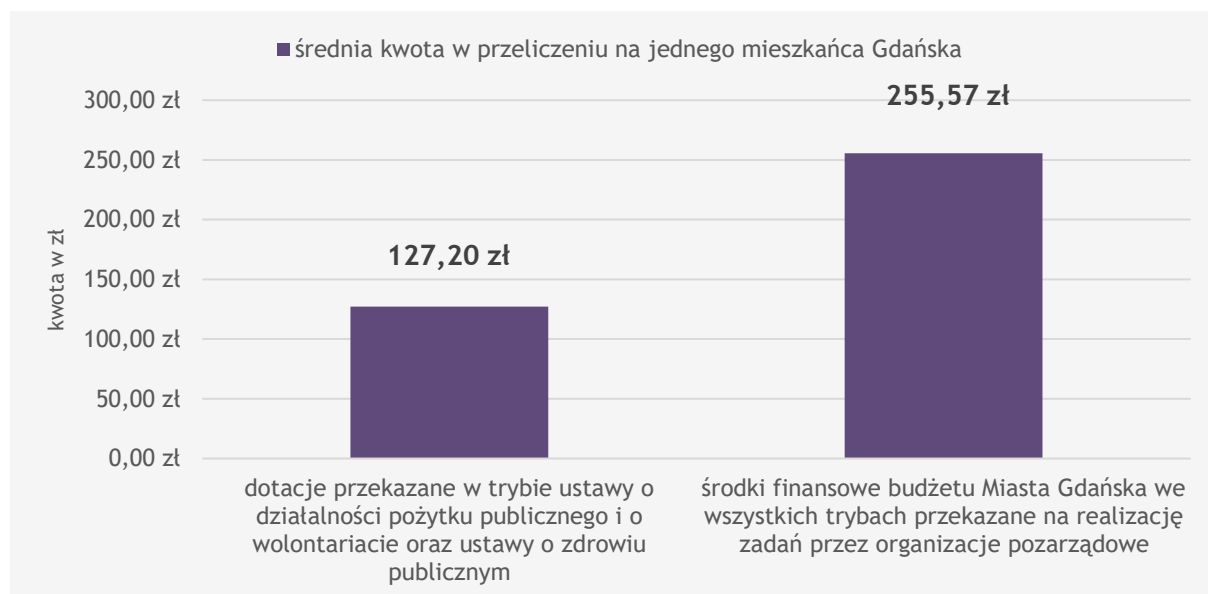
Ta tendencja pokazuje stosunek Miasta do III sektora - przekazywania realizacji zadań organizacjom doświadczonym i przygotowanym do zapewnienia najwyższej jakości. W konsekwencji, obserwuje się również wzrost w liczbie umów i przyznanych kwot w trybie art. 19a ustawy. Wzrosła również średnia kwota środków przekazywanych organizacjom na jednego mieszkańca do 127,20 zł (2017 - 103,24 zł).

Realizując zadania publiczne na rzecz mieszkańców Gdańska organizacje pozarządowe zaangażowały w realizację zadań wkład własny w wysokości 4.262.194,00 zł.

Wykres nr 17. Liczba beneficjentów zadań, wolontariuszy i pracowników zaangażowanych w zadania realizowane przez organizacje pozarządowe w Gdańsku w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Wykres nr 18. Średnia kwota w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gdańska przekazana na realizację zadań przez organizacje pozarządowe w Gdańsku w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego): w trybie dotacji vs wszystkie tryby.

Obszary współpracy z partnerami społecznymi podlegały w 2018 roku ciągłemu rozwojowi i udoskonalaniu. Zarówno w trakcie realizacji zadań, jak i na etapie sprawozdawczym badano bieżące potrzeby beneficjentów, analizowano słuszność założonych kierunków i celów, pracowano nad poprawą przejrzystości działań czy zwiększeniem ich skuteczności oraz efektywności. Dodatkowym aspektem, który był uwzględniany w planowaniu konkursów

były rekomendacje Modelu Równego Traktowania oraz Modelu Wsparcia Imigrantów i Imigrantek.

Sukcesami współpracy w roku sprawozdawczym były niewątpliwie:

wdrożenie Gdańskich Funduszy w formie regrantingu skutkuje większą liczbą inicjatyw oddolnych

Partnerstwo związane z tworzeniem "Centrum obywatelskiego" (ul.Dolna Brama 8)

wzrost zaangażowania i profesjonalizacja organizacji pozarządowych w dzielnicy Wyspa Sobieszewska

powszechne zastosowanie systemu informatycznego aplikowania i sprawozdania zadań zleconych przez UMG i jednostki miejskie

Wzrost liczby Domów i Klubów Sąsiedzkich

skuteczna adaptacja nowej formuły centrum lokalnego - Klubu Sąsiedzkiego

rozwój i rozpoznawalność projektu Solidarność Codziennie, w tym przez nowych gdańszczan

wzrost liczby inicjatyw w ramach Gdańskich Dni Sąsiadów

uruchomienie Klubu Kibica Niepełnosprawnego

działanie Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych

włączenie organizacji pozarządowych w proces rewitalizacji dzielnic Gdańska

wzrost liczby inicjatyw senioralnych

wypracowanie Modelu ds. Równego Traktowania

stabilny system współpracy między samorządem a organizacjami pozarządowymi

wzrost udziału imigrantów i imigrantek w inicjatywach organizacji pozarządowych

Gdańskie Fundusze: młodzi senioralni sąsiedzi innowacji społecznych

powołanie Rady Seniorów w Gdańsku przy aktywnym wsparciu organizacji

efektywna współpraca przy realizacji projektów dofinansowanych przez Unię Europejską

VI.2. Autoewaluacja Programu

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi jest co roku poddawany ewaluacji - w trybie on going, w oparciu o ankietę on line, spotkania robocze i zbieranie informacji zwrotnej. Informacje zbierane były od przedstawicieli organizacji pozarządowych (w tym GROPO) oraz pracowników samorządowych. Za ewaluację Programu odpowiada Referat Współpracy Lokalnej i Innowacji Społecznych Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego. W wyniku analizy zebranego materiału, sformułowano następujące wnioski:

- ✓ obserwuje się bardzo mało projektów partnerskich, natomiast nie do końca znane są powody takich wyborów przez organizację, a co więcej nie wzmacnia np. młodszych podmiotów do zdobywania doświadczenia.
- ✓ rozwój trzeciego sektora w Gdańsku generuje potrzebę wspierania organizacji na różnym etapie ich rozwoju. Finansowanie działalności wspomagającej technicznie, szkoleniowo i informacyjnie organizacje, wydaje się oczywiste, przy czym aktualna jest potrzeba poprawy funkcjonowania systemu wsparcia organizacji pozarządowych od samego początku - jeszcze przed rejestracją. Konieczne jest zbadanie kwestii braku zainteresowania ze strony organizacji nowymi zadaniami, finansowanymi w otwartych konkursach ofert.
- ✓ przedstawiciele organizacji pozarządowych najczęściej mają kontakt z Urzędem Miejskim:
 - w zakresie finansowania zadań ze środków samorządu,
 - przy użytkowaniu lokali komunalnych
 - przy nieodpłatnym korzystaniu z sal miejskich
 - poprzez newsletter INFO - NGO
 - poprzez udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez Urząd
- ✓ Uczestnicy autoewaluacji dostrzegają pojawiające się oferty, które realnie angażują mieszkańców. Przykładem na to są projekty finansowane w ramach Funduszu Sąsiedzkiego, Młodzieżowego, Senioralnego.
- ✓ Respondenci doceniają wprowadzenie systemu Witkac.pl - zarówno od strony oferenta, członka komisji konkursowej jak i opiekuna umowy:

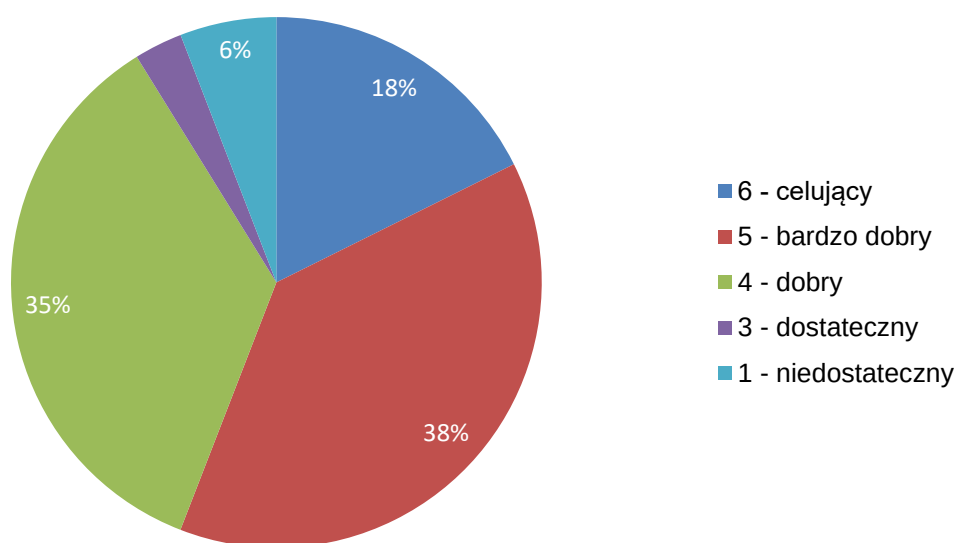
„Gratulujemy wdrożenia systemu Witkac. To bardzo ułatwia wypełnianie i aktualizowanie aplikacji. Brawo!”

- ✓ istnieje potrzeba określenia strategii działania Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego - tj. podejścia, które zrównoważy dominującą obecnie rolę opiniodawczą Rady na rzecz uwzględnienia również strategicznego podejścia jak np. wyznaczania kierunków rozwoju sektora pozarządowego w Gdańsku;
- ✓ postulowane jest utrzymanie ciągłości wsparcia poprzez umowy wieloletnie - wybranie typów zadań do umów wieloletnich np. wsparcie osób - usługi indywidualne, w obszarze zdrowia, procesy, które się nie kończą w ciągu roku np. terapie, a także wydarzenia cykliczne (festiwale kulturalne).

- ✓ Sieciowanie organizacji pozarządowych mogłoby się odbywać np. w oparciu o mapowanie zasobów lokali, które użytkują organizacje pozarządowe. Przykładem takiej sieci jest narzędzie www.wsparciewgdansku.pl, które mapuje organizacje działające w obszarze ochrony zdrowia psychicznego. Jest to strona, którą można rozbudowywać.

Ogólną ocenę współpracy przedstawicieli trzeciego sektora w Gdańsku z pracownikami samorządowymi, prezentuje poniższy wykres.

Wykres nr 18. Odpowiedź na pytanie „Jak ogólnie ocenia Pan(i) jakość i efektywność współpracy z Urzędem Miejskim w Gdańsku?” (Źródło: ankieta ewaluacyjna skierowana do organizacji pozarządowych na podstawie 44 odpowiedzi)

VI.3. Wyzwania

Samorząd Miasta Gdańsk stoi przed kolejnymi wyzwaniami, jakie zarysowały się w ostatnich latach na polu współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Niewątpliwym wyzwaniem jest zwiększenie zakresu współpracy finansowej (alokacji) w obszarach wspierających upowszechnianie i ochronę wolności i praw człowieka (obszar nr 17) oraz wspieranie rozwoju społeczności lokalnych (obszar nr 21). W zadaniach tych zakres współpracy pozafinansowej ukierunkowany na wzrost aktywności obywatelskiej jest bardzo szeroki i efektywny i skutkuje rzeczywistym zwiększeniem tej aktywności, która przejawia się również większą gotowością do organizacji realizacji zadań zleconych. Uwidocznia się to w ilości składanych ofert i wysokości kwot wnioskowanych dotacji. Z obecnie dostępnych środków na te zadania dedykowanych w konkursach miasto jest w stanie zaspokoić odpowiednio 15,59% i 17,34% potrzeb.

W dalszym ciągu jednym z największych wyzwań pozostaje innowacyjność współpracy, rozumiana jako współpraca Miasta z organizacjami w Gdańsku. Jest to współpraca dojrzała i stabilna i pozostawia w swych kluczowych ramach niezmienną, raczej jest doskonała i wzbogacana o nowe elementy, w poszczególnych sferach, ale nie podlega głębszym zmianom.

Poniższa grafika prezentuje najważniejsze wyzwania, stojące przed gdańskim samorządem we współpracy z organizacjami:

niskie zainteresowanie
środkami z programów
profilaktycznych zdrowia
publicznego i psychicznego

**zacieśnienie współpracy
Rad Dzielnic z
inicjatorami projektów
dzielnicowych**

**zachęcenie organizacji
do promowania
inicjatywy lokalnej**

specjalizacja usług
wspierających
organizacje (m.in.
księgowość, coaching)

**zróżnicowanie systemu
wsparcia organizacji
pod kątem ich
dojrzałości**

**Rozwinięcie systemu
wieloletniego
kontraktowania oraz
regrantingu**

**sposób oceniania i
rozliczania projektów w
wyniki nowelizacji
Ustawy**

**rozwijanie partnerstw
na poziomie lokalnym
i ponadlokalnym**

**rozwój ekonomii
społecznej
i ekonomizacja
trzeciego sektora**

**Wzmacnianie otoczenia
innowacji społecznych**

**zbadanie potencjału
wolontariuszy w
Gdańsku**

**zachowanie spójności
w przyznawaniu dotacji
w trybach różnych
Ustaw**

**spójna metodologia
mierzenia liczby
wolontariuszy
w projektach**

**wsparcie społeczności
lokalnych w działalności
na rzecz najbliższego
otoczenia**

**wzmocnienie działań
i postaw kolektywnych,
opartych o
współdziałanie**

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gdańsku

Wykres nr 1. Liczba fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gdańsku w latach 2011 - 2018 (Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS).

Wykres nr 2. Udział procentowy zarejestrowanych najpopularniejszych typów organizacji pozarządowych w Gdańsku w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego w Gdańsku).

Wykres nr 3. Organizacje pożytku publicznego w Gdańsku w latach 2012 - 2018 (Źródło: dane pozyskane przez Urząd Miejski w Gdańsku).

Wykres nr 4. Wydatki ogółem w ramach wszystkich trybów ustawy o działalności pożytku publicznego oraz ustawy o zdrowiu publicznym w latach 2017 - 2018 (Źródło: dane pozyskane przez Urząd Miejski w Gdańsku).

Tabela nr 2. Wartość środków przekazanych w ramach Programu współpracy w Gdańsku we wszystkich trybach w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Wykres nr 5. Wartość środków przekazanych na realizację zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert oraz umów zawartych w latach wcześniejszych w Gdańsku w latach 2012 - 2018 (źródło: dane własne Urzędu Miejskiego)

Tabela nr 3. Wartość środków wnioskowanych i przekazanych w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Tabela nr 4. Liczba umów i ofert złożonych w otwartych konkursach ofert w Gdańsku w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Wykres nr 6. Wartość środków przekazanych na dofinansowanie w trybie art. 19a w Gdańsku w latach 2013 - 2018 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Wykres nr 7. Wartość środków wskazanych w Programie współpracy oraz środków przekazanych w Gdańsku w latach 2011 - 2018 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Wykres nr 8. Wartość przekazanych środków w obszarze pomoc społeczna w Gdańsku w latach 2012 - 2018 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Wykres nr 9. Wartość przekazanych środków w obszarze w Gdańsku w latach 2012 - 2018 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Rysunek nr 1. Kluby i Domy Sąsiedzkie w Gdańsku w 2018 roku. (Źródło: opracowanie własne).

Wykres nr 10. Wartość przekazanych środków w obszarze w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego (...) w Gdańsku w latach 2012 - 2018 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Tabela nr 5. Wskaźniki monitoringu celów szczegółowych Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi w Gdańsku w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Wykres nr 11. Wartość przekazanych środków w obszarze w Gdańsku w latach 2012 - 2018 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Tabela nr 6. Liczba wolontariuszy w Gdańsku (źródło: baza Regionalnego Centrum Wolontariatu)

Wykres nr 12. Opinia mieszkańców Gdańska na temat wolontariatu - zaangażowanie. (Źródło: Raport o Stanie Miasta 2018 r.)

Wykres nr 13. Wartość przekazanych środków w obszarze promocji i organizacji wolontariatu w Gdańsku w latach 2012 - 2018 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Tabela nr 7. Wartość środków wnioskowanych i przekazanych w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań w Funduszu Sąsiedzkim, Młodzieżowym i Senioralnym w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Wykres nr 14. 1% podatku dochodowego przekazanego w Gdańsku w latach 2012 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego w Gdańsku na podstawie danych z Izby Skarbowej w Gdańsku).

Wykres nr 15. Darowizny w Gdańsku w latach 2012 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego w Gdańsku na podstawie danych z Izby Skarbowej w Gdańsku).

Wykres nr 16. Udział procentowy dotacji przekazywanych organizacjom pozarządowym w wydatkach Miasta Gdańska (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Wykres nr 17. Liczba beneficjentów zadań, wolontariuszy i pracowników zaangażowanych w zadania realizowane przez organizacje pozarządowe w Gdańsku w 2018 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Wykres nr 18. Średnia kwota w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gdańska przekazana na realizację zadań przez organizacje pozarządowe w Gdańsku w 2018 roku: w trybie dotacji vs wszystkie tryby. (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego)

Wykres nr 19. Odpowiedź na pytanie „Jak ogólnie ocenia Pan(i) jakość i efektywność współpracy z Urzędem Miejskim w Gdańsku?” (Źródło: ankieta ewaluacyjna skierowana do organizacji pozarządowych)